

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra ázijských štúdií

Bakalárska diplomová práca

Náboženská sekta Óm Šinrikjó

The Religious Sect Aum Shinrikyō

Vypracovala: Barbara Németh

Vedúci práce: Mgr. Sylva Martinásková

Olomouc, 2010

PODKLAD PRO ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA:	OSOBNÍ ČÍSLO:
NÉMETH Barbara	Októbrová 52, Dunajská Streda	F06774

NÁZEV TÉMATU ČESKY:

Náboženská sekta Óm Šinrikjó

NÁZEV TÉMATU ANGLICKY:

The Religious Sect Aum Shinrikyo

VEDOUCÍ PRÁCE:

Mgr. Sylva Martinásková - ASJ

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Vo svojej práci by som sa chcela zaoberať vznikom a vývinom japonskej sekty Óm Šinrikjó, jej ideológiami, náukami a životom v jej komunitě. Taktiež by som sa chcela zamerať na zakladateľa skupiny, Asaharu Šókóa a porovnať túto sektu s jej predchodcom Agonšú ako aj s tou, ktorá po nej nasledovala, t. j. Aleph.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Breckett, D. W. – *Holy Terror: Armageddon in Tokyo*

Kaplan, David E., Marshall, Andrew – *The Cult at the End of the World: The Terrifying Story of the Aum Doomsday Cult, from the Subways of Tokyo to the Nuclear Arsenals of Russia*

Lewis, James R., ed. – *Controversial New Religions*

Melton, J. Gordon, Partridge, Christopher H., ed. – *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*

Métraux, Daniel Alfred– *Aum Shinrikyo and Japanese youth*

Murakami, Haruki – *Underground: The Tokyo Gas Attack and the Japanese Psyche*

Poolos, J. *The nerve gas attack on the Tokyo subway*. New York : Rosen Publishing Group, 2003.

Prehlasujem, že som túto bakalársku diplomovú prácu vypracovala samostatne a uvádzam úplný zoznam citovanej a použitej literatúry.

V Olomouci dňa .....

Anotácia

Vypracovala: Barbara Németh

Katedra a fakulta: Katedra ázijských štúdií, Filozofická fakulta

Názov práce: Náboženská sekta Óm Šinrikjó (The Religious Sect Aum Shinrikyo)

Vedúci práce: Sylva Martinásková

Počet znakov: 84,850

Počet príloh: 2

Počet titulov použitej literatúry: 27

Kľúčové slová: Óm Šinrikjó, Asahara Šókó, sekta, nové náboženstvá, terorizmus

Táto bakalárska práca sa zaoberá japonskou náboženskou skupinou Óm Šinrikjó. Opisuje jej vývoj od založenia skupiny až po dnešnú dobu. Jednotlivé kapitoly poukazujú na zmeny, ktoré postupom času v sekte nastali, a na okolnosti, ktoré tieto zmeny podnietili. Práca sa venuje historickému vývoju nových náboženských skupín v Japonsku, a opisuje obdobie, do ktorého Óm Šinrikjó zapadá, pričom poukazuje na podobnosti s inými sektami. Zaoberá sa životom zakladateľa sekty, Asaharu Šókóa, a tým, aký vplyv mali udalosti v jeho živote na formovanie samotnej sekty. Ďalej je priblížený každodenný život členov sekty, vrátane rôznych pokusov a rituálov, ktorých sa niektorí z nich museli zúčastniť. V neposlednom rade sa práca venuje udalostiam rokov 1994 a 1995, čiže dvom útokom vykonaným členmi sekty, pri ktorých sa použil smrteľný plyn sarín, a následkami týchto atentátov. Posledná kapitola práce opisuje zrod sekty Aleph pod novým vedením a opatrenia japonskej vlády proti nebezpečným náboženským skupinám.

Ďakujem vedúcej práce Mgr. Sylve Martináskovej za jej čas a cenné rady, ktoré mi poskytla, ako aj všetkým, ktorí mi počas písania bakalárskej práce pomohli.

Obsah

Úvod.....	7
1 Nové náboženstvá.....	9
1.1 Prvá vlna.....	9
1.2 Druhá vlna.....	10
1.2.1 Ómotokjó.....	11
1.3 Tretia vlna.....	12
1.4 Šinšinšúkjó.....	13
1.4.1 God Light Association (GLA).....	14
1.4.2 Agonšú.....	14
2 Asahara Šókó (1955-).....	16
2.1 Asaharova mladost'.....	16
2.2 Prvé vplyvy náboženstva.....	16
3 Hlavné náboženské inšpirácie Óm Šinrikjó.....	21
3.1 Budhizmus.....	21
3.1.1 Mahájána.....	21
3.1.2 Vadžrajána.....	22
3.2 Kresťanstvo.....	24
3.2.1 Apokalypsa.....	24
3.2.2 Zlúčenie kresťanstva a budhizmu.....	25
3.3 Hinduizmus.....	26
3.3.1 Kundalini joga.....	26
4 Vnútoraná štruktúra sekty.....	28
4.1 Zmeny v hierarchii počas existencie sekty.....	28
4.2 Mnisi a mníšky.....	29
4.3 Život v sekte.....	30
4.4 Rituály a pokusy na členoch.....	33
4.5 Drogy.....	34
4.6 Zbavovanie sa neposlušných členov.....	35
5 Atentáty a útoky mimo sekty.....	37
5.1 Incident v Macumote.....	37
5.2 Postavenie japonskej polície v súvislosti s fungovaním Óm Šinrikjó.....	39
5.3 Útok na tokijské metro.....	41
5.3.1 Únos Kariji Kijošiho.....	41
5.3.2 Sarín v tokijskom metre.....	42
5.4 Osud sekty po útoku na tokijské metro.....	44
6 Sekta v súčasnosti.....	48
6.1 Aleph.....	48
Záver.....	51

Úvod

Hlavným cieľom tejto bakalárskej práce je opísať vývoj japonskej sekty Óm Šinrikjó¹, od jeho vzniku až po dnešnú dobu, pričom sme sa usilovali načrtnúť okolnosti sprevádzajúce históriu skupiny a to, ako tieto okolnosti ovplyvnili fungovanie sekty, prípadne aké zmeny so sebou priniesli. Jednotlivé časti práce by tak mali prispieť k tomu, aby si čitateľ mohol vytvoriť čo najkomplexnejší obraz sekty, jej učenia, inšpirácií a v neposlednom rade aj podnetov, ktoré nakoniec viedli k teroristickým činom.

Základ práce tvoria fakty, získané z odbornej literatúry a tlače, ktorých cieľom je historicky dôsledne vyobrazit' činnosť sekty a poskytnúť potrebné informácie o japonskej spoločnosti. V práci sa však objavuje aj analýza, predovšetkým pri opisovaní náboženských inšpirácií. Analýza je potrebná pre zistenie možných spojení medzi učeniami a literatúrou niektorých svetových náboženstiev a učeniami, ktorými sa riadilo Óm Šinrikjó. Taktiež ju využívame pri objasňovaní dôvodov, ktoré viedli lídra sekty, Asaharu Šókóa, k postupnému odvráteniu sa od spoločnosti a uchýleniu sa k náboženskému terorizmu.

Prvá časť práce je venovaná objasneniu historického pozadia náboženstva a náboženských zoskupení v Japonsku. Sú v nej postupne opísané obdobia, počas ktorých sa takéto skupiny hojne objavovali, čo poslúži aj k ľahšiemu pochopeniu toho, kam v tomto celku Óm Šinrikjó zapadá, a čo sektu spája s ostatnými skupinami, ktoré vznikli približne v rovnakom čase.

Cieľom druhej časti práce je objasniť život vodcu Óm Šinrikjó, so zameraním na jeho detstvo a roky pred založením sekty. Informácie o tomto období jeho života, o vlastnostiach a túžbach mladého Asaharu môžu ozrejmiť niektoré neskoršie rozhodnutia spojené s vedením Óm Šinrikjó. Všetky zmeny v jeho rozmyšľaní svojim, spôsobom ovplyvnili sektu, ktorá podliehala jeho kontrole. Preto je tak dôležité venovať sa tejto téme detailnejšie.

Keďže sa v prípade Óm Šinrikjó jedná o náboženskú organizáciu, považovali sme za nevyhnutné opísať hlavné náboženské inšpirácie potrebné na vytvorenie systému učení sekty. Tejto problematike sa venuje tretia časť práce. Jedná sa pritom o tri svetové náboženstvá – kresťanstvo, budhizmus a hinduizmus. Prekrútením niektorých myšlienok

---

¹ - Mená, názvy či výrazy v japončine budú v práci prepísané slovenskou transkripciou, s výnimkou Bibliografie, kde bude ponechaná anglická transkripcia anglických a japonských zdrojov

- Japonské mená budú v práci uvádzané v japonskom poradí, t.j. priezvisko – meno

- Citácie, parafrázy a názvy sú preložené do slovenského jazyka autorkou bakalárskej práce

týchto náboženstiev vznikli nebezpečné učenia, ktoré sa v rukách vedenia sekty menili na zbrane voči nevinným ľuďom. Ponúkali totiž náboženské odôvodnenie zločinov, ktoré predstavitelia Óm Šinrikjó spáchali.

Zatiaľ čo v prvej polovici práce sa venujeme predovšetkým objasneniu historického a náboženského pozadia sekty a snažíme sa objasniť rôzne faktory, ktoré pôsobili na vývoj sekty, v druhej polovici sú opísané výsledky zmien. Ide o zmeny v každodennom živote sekty, ktoré sa prejavili napríklad na životnej úrovni členov bývajúcich v daných komunitách pod ohľadom Asaharu Šókóa. Ďalej sme opísali násilné činy vedúcich sekty a možné dôvody, ktoré ich k týmto činom viedli. Tiež sa pokúsime osvetliť problémy, ktorým čelili bezpečnostné orgány a to, ako im tieto problémy zabránili adekvátne reagovať na zločiny spáchané sektou.

Poslednú kapitolu venujeme udalostiam ostatných rokov. Ide o zhrnutie najdôležitejších informácií o nových sektách, ktoré vznikli z pozostatkov niekdajšieho Óm Šinrikjó a ktoré existujú do dnešného dňa.

Óm Šinrikjó je názov dobre známy tak pre Japoncov, ako aj pre študentov japanológie, či ľudí zaujímajúcich sa o Japonsko z čírej zvedavosti. Táto skupina sa zviditeľnila vypustením smrteľného plynu do tokijského metra – teroristickým činom, ktorý bol bezprecedentný nielen v histórii Japonska, ale aj v dejinách náboženského terorizmu vo všeobecnosti. Ako tému bakalárskej práce sme si Óm Šinrikjó vybrali preto, aby sme sa pokúsili v stručnosti podať o sekte najdôležitejšie informácie, ktoré by mohli čitateľovi pomôcť lepšie pochopiť, ako sa z tejto skupiny mohla stať menšia teroristická organizácia. Tiež sme im chceli umožniť vnímať sektu v širšom kontexte – t. j. ako finálny produkt slobody vierovyznania a kultúrnych javov Japonska.

1 Nové náboženstvá

Pojem „nové náboženstvá“, po japonsky *šinšúkjó* (新宗教), sa používa na označenie náboženských organizácií v Japonsku, ktoré vznikali od začiatku 19. storočia a istým spôsobom sa odlišovali od vysoko obradného budhizmu a šintoizmu, ktoré si už získali pevné miesto v japonskej spoločnosti.² Kým pri predošlých dvoch náboženstvách sa ich členmi prostredníctvom tradičných obradov a vďaka spoločenskej štruktúre stávajú všetci Japonci, v prípade nových náboženských skupín ide vo väčšej miere o individuálny prístup k stúpencom.

V Japonsku sa náboženská príslušnosť tradične vytvára podľa rôznych zavedených obradov a zvykov, ktoré sprevádzajú život človeka. Preto sa často tvrdí, že samotní Japonci by nevedeli povedať, aké je ich vyznanie. Budhizmus a šintoizmus sa počas japonskej histórie stali miestami až nenápadnou, ale pritom neodmysliteľnou súčasťou života. Na budhizmus sa viažu hlavne obrady súvisiace so smrťou, čiže pohreb a starostlivosť o duchov rodiny pri domácich spomienkových obradoch. Šintoizmus je na druhej strane spojený so životom – objavuje sa na svadobných obradoch alebo pri slávnostnom prijatí na univerzitu. Taktiež má veľký vplyv na každodenný život; jeho ideály ovplyvnili napríklad ikebanu (tradičné umenie aranžovania kvetov) či japonské záhrady, ale vyskytuje sa aj v národnom športe sumo. Nové náboženstvá sa síce často nechali inšpirovať doktrínami budhizmu a šintoizmu, ale v iných ohľadoch predstavujú aj naďalej ich ostrý protiklad. Vyvíjali sa mimo konvencií a nachádzali nové myšlienky alebo prístup k životu, dodávali nádej v ťažkých situáciách a sľubovali spasenie, čo nepochybne lákalo mnohých Japoncov.

Nové náboženstvá sa delia na tri veľké skupiny podľa toho, kedy boli založené. Do prvej patria skupiny, ktoré boli založené približne v prvej polovici 19. storočia. Druhá vlna vzniku siekt prišla na začiatku 20. storočia, medzi rokmi 1919 a 1940. Posledná skupina zahŕňa sekty založené v druhej polovici 20. storočia, po druhej svetovej vojne.

1.1 Prvá vlna

K prvej vlne *šinšúkjó* patria skupiny, ktoré vznikli medzi rokmi 1800 až 1868, čiže počas posledných desaťročí éry rodu Tokugawa. Toto obdobie sa vyznačovalo rastúcim znepokojením zo strany nižších tried obyvateľstva i niektorých kniežat, ktoré chceli navrátiť moc cisárovi a zbaviť sa čoraz slabšieho šógunátu. Ľud bol pritom neustále vykorisťovaný

---

² vid' Richard Bowring a Peter Kornicki, *The Cambridge Encyclopedia of Japan*, (Cambridge: Cambridge University Press, 1993), 175.

zvyšujúcimi sa daňami a rôznymi reguláciami. Okrem vnútorných problémov bolo Japonsko aj pod stále väčším tlakom z vonka, hlavne zo strany Spojených štátov amerických, ktorých predstavitelia chceli, aby otvorilo prístavy pre ich lode. Japonsko bolo tiež nútené podpísať nerovnoprávne zmluvy s viacerými krajinami. S rastúcim nepokojom v krajine začalo vznikať veľa hnutí, ktoré si kládli za cieľ zaručiť lepší život občanom krajiny. Medzi nimi boli *Kurozumikjó* (黒住教, založené v roku 1814) a *Konkókjó* (金光教, 1859)³, prví predstavitelia *šinšúkjó*.

Náboženské skupiny prvej vlny síce pravdepodobne nemali v úmysle založiť šintoistické sekty, avšak moc šintoizmu bola v čase ich vzniku taká silná, že bolo nevyhnutné, aby nejakým spôsobom ovplyvnil ich náuky. Tieto náboženstvá sa zhromaždili okolo osobností, ktoré prežili istú formu osvietenia po ťažkej chorobe alebo po veľkom nešťastí.⁴ Tým stvorili základný vzorec pre ďalšie generácie skupín a siekt, podľa ktorého mal byť ich stredobodom charizmatiký vodca, často uctievaný ako živý boh a najvyššia autorita. Dôležitou bola aj myšlienka príchodu lepšieho sveta, z ktorého mala byť vykorenená všetka súčasná nespravodlivosť.

1.2 Druhá vlna

Hlavnými predstaviteľmi druhého obdobia rozmachu boli *Reijúkai* (霊友会, 1919⁵) a jeho neskoršia odnož *Riššó Kóseikai* (立正佼成会, 1938), *Seičó no Ie* (生長の家, 1930) a *Sóka Gakkai* (創価学会, 1930).⁶ Vznik veľkého počtu náboženských, ale aj radikálnych hnutí v tomto čase podnietil rad historických udalostí. Obdobie medzi dvoma svetovými vojnami bolo kapitolou japonských dejín, ktorú sprevádzali neustále zmeny vo vláde, vzostup armády a agresívna zahraničná politika. V tejto dobe politickej labilitaty začali vznikať aj prvé komunistické a socialistické strany, ktoré boli násilne potlačené a rozpustené. V roku 1923 došlo k veľkému zemetraseniu v oblasti Kantó a v druhej polovici dvadsiatych rokov prišla finančná kríza. Tridsiate roky sprevádzalo posilnenie nacionalistických myšlienok a vzniklo množstvo hnutí s cieľom zachovať tradičné japonské hodnoty alebo reorganizovať spoločnosť podľa vzoru armády. Preto sa stalo opäť dôležitým ukázať nový

---

³ Daniel A. Metraux, „Religious Terrorism in Japan: The Fatal Appeal of Aum Shinrikyo“, *Asian Survey*, roč. 35, č. 12, (University of California Press, 1995), 1143.

* kvôli zložitosti presného prekladu názvov niektorých skupín sme do slovenčiny preložili len mená bezprostredne spojené s Óm Šinrikjó

⁴ Bowring a Kornicki, 175.

⁵ Bowring a Kornicki uvádzajú rok 1921

⁶ Metraux, 1143.

smer Japoncom, ktorí hľadali hodnoty a snažili sa nájsť správnu cestu. Náboženské skupiny tejto doby (s výnimkou *Seičó No Ie*) vo svojich učeniach do veľkej miery vychádzali z budhizmu. *Reijú kai* i *Sóka Gakkai* sú laické skupiny uctievané budhistického mnícha Ničirena a Lotosovú sútru, ktorú považujú za jediné pravdivé učenie Budhu.

1.2.1 Ómotokjó

Náboženská skupina *Ómotokjó* (大本教) bola založená v roku 1892, čiže v období medzi prvými dvoma veľkými vlnami nových náboženstiev.⁷ Napriek tomu, že technicky nepatrí ani do jednej z prvých dvoch skupín *šinšúkjó*, je v rámci tejto kapitoly spomenutá, keďže jednak ovplyvnilo veľa ďalších náboženstiev, ktorých zakladatelia boli bývalými stúpenkami sekty (napríklad v prípade *Seičó no Ie* alebo *Perfect Liberty Kjódan*), a na druhej strane sa skupina v mnohých ohľadoch podobá na neskoršie Óm Šinrikjó.

Zakladateľkou *Ómotokjó* bola Degučí Nao, dcéra z farmárskej rodiny. Založenie náboženskej skupiny v nej podnietila vízia, v ktorej sa jej zjavilo japonské božstvo *Ušitora no Kondžin*, a oznámilo jej, že zničenie celého sveta je bezprostredne blízko. Podľa jeho slov bude na Zem poslaný mesiaš, ktorý zachráni ľudstvo a nastolí „nebeské kráľovstvo“.⁸ Podobné biblické motívy sa stali základom doktrín sekty Óm Šinrikjó, v ktorých rolu mesiáša obsadil Asahara Šókó.

Ďalšia spoločná myšlienka vodcov oboch náboženských skupín sa týkala japonského cisára. Asahara počas posledných rokov existencie Óm Šinrikjó dospel k názoru, že musí zničiť Japonsko a s ním aj jeho symbol jednoty – cisársku rodinu. Cisárovo miesto chcel samozrejme zabráť sám a vládnuť nad svojou novou ríšou. Druhý vodca *Ómotokjó*, Degučí Onisaburó, mal podobné myšlienky už asi sedemdesiat rokov pred Asaharom, kedy dospel k názoru, že on sám musí obsadiť cisársky trón, aby mohol zmeniť spoločenskú štruktúru krajiny a obnoviť Božské kráľovstvo v Japonsku. Svoje krstné meno, Onisaburó, vytvoril zo znakov, ktoré používali výhradne len cisári alebo princovia (王仁三郎, 王= kráľ, vládca, 仁 = zhovievavosť, ľudskosť; častý znak v menách princov, v ktorých sa číta „hito“). O pár rokov neskôr zašiel v imitovaní cisára ešte ďalej, keď na verejnosti začal jazdiť na bielom koni, čo bolo privilegium cisára pri oficiálnych vojenských prehliadkach. Keď opustil centrálu *Ómotokjó*, bol sprevádzaný niekoľkými motocyklami presne ako cisár. Nakoniec bola sekta oficiálne rozpustená, veľa jej členov uväznených a jej budovy zničené

⁷ Harry Thomsen, *The New Religions of Japan*, (Westport: Greenwood Press, 1963), 127.

⁸ Tamtiež, 128.

dynamitom.⁹ Takéto zaobchádzanie s náboženskými skupinami zapríčinilo, že sa neskôr okupačné sily snažili poskytnúť náboženstvám v Japonsku čo najväčšiu slobodu a ich rozhodnutie podnietilo vznik mnohých nových siekt.

1.3 Tretia vlna

K ďalšiemu veľkému prívalu nových náboženstiev došlo po roku 1945. Je pochopiteľné, že po rade šokujúcich udalostí, ktoré Japonci prežili, sa ich veľa ocitlo v kríze, z ktorej hľadali cestu von. Japonsko sa z pozície veľmoci zrazu presunulo na stranu porazených; jeho mestá boli zničené, priemysel bol v troskách a samotná krajina bola okupovaná spojeneckými vojskami. Tradičný šintoizmus a budhizmus sa tiež stali súčasťou vojnového úsilia, a keďže sa cisár po kapitulácii musel vzdať svojho božského pôvodu, viera Japoncov v šintoizmus bola natrvalo poznačená. Ďalším dôležitým faktorom bolo, že vedenie okupačných síl zrušilo obmedzenia týkajúce sa náboženských skupín a do novej ústavy, ktorá vstúpila do platnosti v roku 1947, zahrnulo článok o slobodnom vierovyznaní.

„Sloboda vyznania je garantovaná pre všetkých. Žiadna náboženská organizácia nedostane od štátu žiadne výhody, ani si nebude nárokovať politickú moc.

Žiadna osoba nesmie byť nútená zúčastniť sa akýchkoľvek náboženských činností, osláv, rituálov alebo úkonov.

Štát a jeho orgány sa budú zdržiavať náboženskej výchovy či akýchkoľvek iných náboženských aktivít.“¹⁰

Tieto opatrenia považovali predstavitelia Spojených štátov amerických za dôležité, pretože videli, ako sa s náboženskými organizáciami zaobchádzalo počas vojny. Zákon o náboženských skupinách (v japončine *šúkjódantaihó*, 宗教団体会法) z roku 1939 zaručoval štátu právo kontrolovať všetky tieto zoskupenia a svojvoľne ich rozpustiť alebo zatknúť ich členov. To bol dôvod, prečo chceli zaručiť slobodu náboženstvám v Japonsku; nerátali však s tým, že japonské orgány právo zoberú doslovne, čím sa podobné organizácie v krajine stanú pre nich nedotknutelnými.

Do tejto tretej skupiny nových náboženstiev patria *Perfect Liberty Kjódan* (パーフェクト・リベティー教団, 1924; v skrátenej forme *PL Kjódan*), *Sekai Kjúseikjó*

---

⁹ Thomsen, 131.

¹⁰ *The Constitution of Japan* (v origináli 大日本帝國憲法), Chapter III, Article 20, 1946. Web Japan, „Japan Fact Sheet.“ 2009. 28.mar. 2010. <<http://web-japan.org/factsheet/en/pdf/09Constitution.pdf>>

(世界救世教, 1935) a *Tenšó Kótai Džingúkjó* (天照皇大神宮教, 1969)¹¹. Prvé dve organizácie vznikli síce pred rokom 1945, ale počas vojny boli prísne prenasledované a svojej obnovy sa dočkali až po jej konci. *PL Kjódan* vo svojom učení propaguje svetový mier a umenie ako dôležitú súčasť života, zatiaľ čo *Sekai Kjúseikjó* podporuje uzdravovanie pomocou viery. *Tenšó Kótai Džingúkjó* je taktiež známe ako *Odoru šúkjó*, (tancujúce náboženstvo) kvôli „tancu skromnosti“, ktorý má za úlohu zbaviť človeka ega.¹²

Keďže ústava otvorila cestu všetkým náboženským zoskupeniam v krajine, objavovali sa vo veľkom počte ešte aj niekoľko desaťročí po americkej okupácii. No neustále zmeny v spoločnosti ovplyvnili aj vývoj náboženstva, a preto sa v rámci nových náboženstiev rozlišuje podskupina nazývaná *šinšinšúkjó* (新新宗教).

1.4 Šinšinšúkjó

Názov skupiny by sa dal preložiť ako „novšie nové náboženstvo“. Patria sem skupiny zakladané približne od 70. rokov 20. storočia. Od „prvej generácie“ ich oddeľuje hlavne to, že kým korene predstaviteľov tretej vlny siahajú väčšinou do predvojnového obdobia, nové skupiny vznikli v čase, keď Japonsko zažívalo svoj rozmach v oblasti kultúry aj priemyslu. Cieľová skupina starších organizácií pozostávala predovšetkým z mestskej robotníckej triedy, menších podnikateľov, chudobných farmárov, ľudí stredného veku (s nie príliš pozitívnymi vyhlídkami do budúcnosti) a žien. V 70. a 80. rokoch sa však náboženské skupiny začali čoraz viac orientovať na vzdelaných a bohatších mladých ľudí. Tento posun súvisí so zmenou potrieb obyvateľstva; v minulosti to bola hlavne potreba úľavy od utrpení a chudoby, v dobe finančného zabezpečenia sa záujem mnohých ľudí obrátil na tajomné obrady a hľadanie odpovedí na otázky ohľadom zmyslu života alebo posilnenie vedomia jedinca v jednotvárnej spoločnosti.¹³ V záujme objavenia odpovedí vkladali ľudia dôveru do nových, nekonvenčných náboženstiev a do ich charizmatických lídrov.

Óm Šinrikjó patrí nepochybne do kategórie *šinšinšúkjó*. Aj keď sa vo svojich učeniach inšpirovalo svojimi predchodcami, akými boli *Agonšú* alebo *God Light Association*, jedinečným ho robí najmä rozsah kriminálnych aktivít a agresívne spôsoby, ktorými počas svojej existencie riešilo nepríjemné situácie.

---

¹¹ Thomsen, 173., 184., 200.

¹² Tamtiež, 200.

¹³ Métraux, 1141.

1.4.1 *God Light Association (GLA)*

Skupinu God Light Association založil v roku 1969 Takahaši Šindži (1927–76) – muž, ktorý o sebe tvrdil, že dosiahol osvietenie a je vtelením Budhu. Podľa Takahašeho sú Ježiš aj Budha anjelmi svetla, ktorých poslal jediný Boh, aby zachránili duše ľudí. Preto sa ľudia majú vrátiť k Ježišovi a Budhovi a snažiť sa žiť v harmónii s ostatnými dušami. GLA tvrdí, že duše sa zrodili z univerzálneho zdroja večného života.¹⁴ Čo je však najdôležitejšie, Takahaši vo svojich učeniach používa prvky budhizmu a kresťanstva, z ktorých vznikli základy neskorších doktrín Óm Šinrikjó.

1.4.2 *Agonšú*

Agonšú je sekta, ktorá tiež patrí do skupiny *šinšinšúkjó*. Založil ju v roku 1978 jej doterajší vodca Kirijama Seijú (1921–),¹⁵ ktorý prijal toto meno po svojom vysvätení za kňaza šingonskej sekty budhizmu. Kirijama vychádzal z budhistických textov opisujúcich milosrdenstvo božstva Kannon¹⁶, pričom veril, že aj on sám bol zachránený práve týmto božstvom. V roku 1970 sa mu Kannon údajne zjavila a oznámila mu, že bol oslobodený od zlej karmy. Zároveň ho vyzvala, aby sa stal vodcom ďalších ľudí a pomohol im ku spaseniu. Agonšú dostalo svoje meno podľa sútier Agama, ktoré Kirijama po ich prečítaní začal považovať za základ pôvodného budhizmu.¹⁷

Aj keď sekta od svojich stúpcov vyžadovala dodržiavanie prísnych pravidiel a prerušenie všetkých vzťahov s rodinou, ich počet neustále rástol. Na svojej strane mali totiž charizmatického vodcu a moderné prostriedky lákania prívržencov. Kirijama napísal počas svojho života viac ako 50 kníh, pričom sekta používala inzeráty v novinách a mala aj vlastnú televíznu stanicu.¹⁸ Vyššie uvedený spôsob udržiavania ľudí v sekte – nabádanie k prerušeniu rodinných vzťahov – bol nepochybne inšpiráciou pri formovaní pravidiel Óm Šinrikjó.

---

¹⁴ vid' John R. Hinnells, *A New Dictionary of Religions*, (Oxford: Blackwell, 1995), 203.

¹⁵ Metraux, 1143.

¹⁶ * *Kannon* (taktiež Kan'on, z čínštiny Kuan-jin) je jedným zo štyroch veľkých božstiev čínskeho budhizmu. Väčšinou je zobrazovaná ako žena a považuje sa za bohyňu milosrdenstva.

¹⁷ vid' Peter Bernard Clarke, *A Bibliography of Japanese New Religious Movements: With Annotations and an Introduction to Japanese New Religions at Home and Abroad – Plus an Appendix on Aum Shinrikyo*, (London: Routledge/Curzon, 1999) 135.

¹⁸ vid' Andrew Marshall a David E. Kaplan, *The Cult at the End of the World: The Terrifying Story of the Aum Domsday Cult, from the Subways of Tokyo to the Nuclear Arsenals of Russia*, (New York: Crown Publishers, Inc., 1996), 10-11.

Učenie Agonšú vychádza z ezoterického budhizmu, ktorý Kirijama považoval za bližší k pôvodným Budhovým učeniam. Centrálnou myšlienkou je, že všetky problémy a ťažkosti v živote človeka sú spôsobené zlou karmou, ktorú často zdedí po svojich predkoch alebo z predošlých životov. Preto majú členovia rozvíjať pozitívne myslenie a snažiť sa dosiahnuť šťastný život. Kirijama taktiež tvrdil, že získal nadľudské schopnosti, tieto sa však detailnejšie neopisujú.¹⁹ Okrem toho používala sekta vo svojej náuke praktiky tantrického budhizmu a starobylý systém jogy *kundalini*,²⁰ ktoré hrali veľkú úlohu v neskoršom Óm Šinrikjó, keďže celá sekta bola pôvodne založená na joge a praktikách tantrického budhizmu, tzv. vadžrajána (v japončine *mikkjó*). Asahara Šókó, neskorší vodca Óm Šinrikjó, síce Agonšú po pár rokoch členstva opustil a celý život tvrdil, že mu sekta nič nedala, no opak je pravdou – táto skupina mu poskytla základný model pre vlastnú sektu.

---

¹⁹ vid' Clarke, 136.

²⁰ vid' D. W. Brackett, *Svatý teror – armageddon v Tokiu* (Praha: Mladá Fronta, 1998) 71.

2 Asahara Šókó (1955-)

2.1 Asaharova mladosť

Asahara Šókó (vlastným menom Macumoto Čizuo) prišiel na svet na ostrove Kjúšú, v meste Jacuširo. Narodil sa do početnej a chudobnej rodiny s vážnym zdravotným problémom – od narodenia mal zelený zákal, dôsledkom ktorého bol na pravé oko čiastočne a na ľavé oko úplne slepý. Kvôli finančným problémom ho rodičia spolu s jeho slepým bratom zapísali do štátnej internátnej školy pre nevidomých.²¹ Tu sa ale jeho hendikep náhle zmenil vo veľkú výhodu – slabý zrak mohol používať na úkor nevidiacich rovesníkov.

Počas štúdia na strednej škole sa u mladého Macumota začali objavovať sklony k násiliu a utláčaniu ostatných, ako aj láska k peniazom, ktorá ho sprevádzala po celý život. Chcel byť bohatý a nebál sa peniaze získavať zneužívaním ostatných ľudí, čo bol postup, ktorý používal aj v dospelosti. Využíval svoj zrak, aby pomohol spolužiakom, a za svoju asistenciu od nich vyžadoval peniaze.²²

Ďalšou vlastnosťou, ktorú si niesol po celý život, bola chamtivosť po moci a túžba po uznaní. Mladý Macumoto v škole kandidoval na post predsedu študentskej rady každý rok, ale nikdy nevyhral. Tieto voľby boli prvou veľkou porážkou v jeho živote, ale to neznamenalo, že by sa Macumoto Čizuo len tak vzdal svojich snov. Práve naopak – dával si čoraz vyššie a nedosiahnuteľnejšie ciele. Mal v úmysle stať sa členom vládnej politickej strany Japonska, pričom jeho hlavným zámerom bolo zabezpečiť si cestu do kresla japonského premiéra. Raz pred svojimi spolužiakmi vyhlásil, že chce založiť štát robotov, ktorí budú poslúchať len jeho rozkazy – ďalší detský sen, ktorý mu pravdepodobne utkvел v pamäti, až kým ho neskôr nedokázal zrealizovať so živými osobami, členmi jeho vlastnej sekty. Za hlavný cieľ do blízkej budúcnosti si vytýčil štúdium na Tokijskej univerzite. No napriek svojmu úsiliu neurobil prijímacie skúšky a zdrvený sa vrátil do rodného mesta, kde ho zanedlho zatkli, keď udrel jedného zo spolupracovníkov.²³

2.2 Prvé vplyvy náboženstva

Macumoto Čizuo sa vo veku dvadsaťjeden rokov vrátil do Tokia, kde sa zoznámil s mladou študentkou Tomoko, s ktorou sa neskôr oženil. Z peňazi jej rodiny otvoril kliniku, v ktorej sa venoval akupunktúre – čo bola častá voľba povolania u nevidiacich – a predával prírodné liečivá vlastnej výroby. Aj keď zarábala dostatočne veľa, postupne prepadol duševnej

²¹ vid' Daniel A. Metraux, *Aum Shinrikyo and Japanese youth* (Lanham: University Press of America, 1999) 10.

²² vid' Marshall a Kaplan, 8.

²³ Tamtiež, 9.

kríze, a aby sa z nej dostal, začal študovať tradičnú čínsku medicínu, astrológiu a veštenie budúcnosti.²⁴ Tak sa dopracoval ku knihám Takahašiho Šindžiho, zakladateľa už zmieňovanej skupiny God Light Association.

Práve počas svojho zbližovania sa s náboženskými teóriami zarábala Macumoto vo svojej klinike najviac. So svojou výnimočnou schopnosťou oklamať ľudí predával svoje liečivé nápoje za desaťtisíce až stotisíce jenov, pričom to boli len jednoduché a lacné napodobeniny – napríklad jeho „všemohúci liek“ bola len šupka mandarínky v alkoholovom roztoku. Nakoniec ho v roku 1982 zatkli pre podvod a musel zaplatiť pokutu približne 200,000 jenov.²⁵

Macumoto po svojom zatknutí padol do hlbokéj depresie, čo ho nakoniec priblížilo k rôznym náboženským praktikám slúžiacim k dosiahnutiu šťastia. V roku 1981 sa zoznámil s učeníami budhistickej sekty Agonšú. Na niekoľko rokov sa stal jej členom a počas tohto obdobia sa intenzívne venoval meditácii a študoval praktiky ezoterického budhizmu, ktoré mu poskytli dôležitý základ, na ktorom mohol začať stavať vlastnú sektu.

2.3 Zrod novej identity a začiatky Óm Šinrikjó

Keď v roku 1984 Macumoto Čizuo opustil Agonšú, strhol so sebou aj okolo tucet stúpencov, a ešte v tom istom roku založil v prenajatom byte v tokijskej štvrti Šibuja centrum výučby jogy, s názvom Spoločnosť Óm (オウムの会, *ómu no kai*).²⁶ Jej meno je odvodené od slova „óm“, ktoré sa v indickom budhizme a hinduizme považuje za mystickú a svätú slabiku a často sa opakuje na začiatku či na konci jogistických meditácií.²⁷ Spoločnosť bola počas prvých rokov existencie iba malou školou jogy v Tokiu, do ktorej mohli záujemcovia kedykoľvek prísť, cvičiť jogu a porozprávať sa s učiteľom.

Prvá zmena nastala už v ďalšom roku, kedy Macumoto Čizuo vyhlásil, že dokáže levitovať. V japonskom magazíne Twilight Zone, ktorý sa zaoberal nadprirodzenými javmi od mimozemšťanov až po reinkarnáciu, sa v roku 1985 objavil článok s fotografiou, na ktorej je zachytený asi dvadsať centimetrov nad zemou.²⁸ Pre školu to bola veľmi dobrá reklama. Veľa nových stúpencov pravdepodobne nevedelo, že to, čo im bolo predvedené,

---

²⁴ vid' Brackett, 69.

²⁵ vid' Jessica Stern, *The ultimate terrorists* (Cambridge: Harvard University Press, 1999) 61.

²⁶ Igarashi Tarō, *Shinshukyō to kyodai kenchiku* (Tōkyō: Chikuma Shobo, 2007) 329.

²⁷ vid' Damien Keown, *A Dictionary of Buddhism*, (Oxford: Oxford University Press, 2003) 204.

²⁸ vid' prílohu č. 1

nebola levitácia, ale šikovná demonštrácia jogy, pri ktorej sa daná osoba so skríženými nohami dokáže na okamih odraziť od zeme, používajúc pritom svoje stehenné svaly.

V ten istý rok došlo k ďalšej dôležitej udalosti, ktorá spečatila osud Óm. Keď na jar roku 1985 Macumoto meditoval na pobreží v mestečku Miura, mal údajne vidinu. Zjavil sa mu Šiva, hinduistický boh ničenia a premeny, a oznámil mu, že bol vybraný, aby viedol armádu bohov a vybudoval ideálnu spoločnosť z tých, ktorí už dosiahli istú úroveň duchovnej sily.²⁹ Toto zjavenie podnietilo celý rad ďalších jogínových teórií o tom, že on ako jediný môže spasiť svet a zachrániť tak duše ľudí pred záhubou. Pre toto poslanie si zvolil novú identitu; zavrhol svoje dovtedajšie meno a vytvoril si nové, lepšie znejúce – Asahara Šókó (麻原彰晃). Toto meno si údajne zvolil preto, že počet ťahov v jednotlivých znakoch spolu tvorí šťastné číslo.³⁰ Čo sa týka výberu mena, dôvody nie sú celkom známe; obidva znaky v krstnom mene majú význam spojený so svetlom – znak 彰 sa dá preložiť ako „čistý, nepopierateľný“, pričom druhý znak 晃 je spojením znaku slnko (日) a svetlo (光), a tak znázorňuje svetlo slnka, alebo jas, svit. Meno, ktoré sa dá preložiť ako „čisté svetlo“ sa tak hodí perfektne k človeku, ktorý sa práve vyhlásil za spasiteľa sveta.

Aby mohol vykonať zamýšľané poslanie, musel Asahara dosiahnuť osvietenie a zosilniť svoju duševnú silu. Preto sa v roku 1986 vybral na púť po Himalájach, kde cestoval týždne v šľapajach Budhu. Počas tejto cesty sa postil, meditoval a skúšal rôzne praktiky taoizmu, jogy a budhizmu. Na konci cesty napokon dosiahol to, po čom túžil; a s osvietením prišli aj ďalšie údajne nadľudské schopnosti. Asahara tvrdil, že dokáže vnímať minulé životy a čítať ľuďom myšlienky. Vraj vedel prechádzať cez steny, meditovať celé hodiny pod vodou a levitovať.³¹

Asaharova cesta bola tak úspešná, že sa rozhodol vrátiť do Indie, ale tentoraz si postavil latku ešte o niečo vyššie. Odcestoval do Dharamsaly, kde sa mal stretnúť s dalajlámom v jeho sídle a prijať jeho požehnanie. Podľa Asaharovho neskoršieho opisu udalostí, ktoré sa objavilo v jednom z vydaní časopisu sekty, sa porozprávali o stave budhizmu v Japonsku, pri čom dalajláma poukázal na to, že sa zdeformoval na úroveň obradov a už nenesie žiadne z pôvodných učení. Ako svojho posla v Japonsku si údajne vybral Asaharu – on mal byť človekom, ktorý v rodnej zemi znovu rozšíri budhizmus,

---

²⁹ vid' Brackett, 74.

³⁰ Metraux, „Religious Terrorism“ 1147.

³¹ vid' Kaplan a Marshall, 7.

pretože má myseľ Budhu.³² Po rozhovore sa s ním Asahara dal odfotografovať a táto fotografia slúžila ešte dlhé roky ako dôkaz jeho svätého poslania.³³ Čo sa týka dalajlámových spomienok na toto stretnutie, podľa jeho výkladu sa nejednalo o žiadnu špeciálnu misiu, a Asahara prejavoval oveľa väčší záujem o štruktúru náboženských organizácií, než o učenia budhizmu. Po tomto prvom stretnutí k nemu Asahara zavítal ešte asi štyrikrát, ale dalajláma ho podľa jeho vlastných slov nikdy nepovažoval za svojho učňa.³⁴

Príbeh cesty do Dharamsaly je typickým príkladom Asaharových spôsobov, ako presviedčal sám seba aj okolitých ľudí o svojich nadľudských schopnostiach. Pri každej ceste po svete, po každej knihe, ktorú prečítal či sám napísal, údajne rástla jeho moc a kryštalizovali sa jeho apokalyptické myšlienky. Dalajlámu využil na to, aby si privlastnil myseľ Budhu. Po neskoršej ceste do Egypta vyhlásil, že v predošlom živote bol Imhotep³⁵. Neskôr, keď mu nestačila prostá myseľ Budhu, vyhlásil, že je jeho reinkarnáciou. Po prečítaní častí Biblie vyhlásil, že je Kristom. Vo svojej knihe *Vyhlasujem sa Kristom*³⁶ tvrdí: „Ježiš premenil vodu na víno. Ja som premenil jednoduchú vodu na vodu, ktorá vyžaruje svetlo.“³⁷ V neskorších rokoch, keď megalománia sektárskych vodcov prerástla takmer do šialenstva, používali stále nereálnejšie inšpirácie, ktoré by sa mohli zdať v niektorých prípadoch až komické – trilógiu *Foundation* od Isaaca Asimova (v češtine známe ako séria *Nadace*) alebo *Star Wars*, v ktorých sa inšpirovali hlavne laserovými zbraňami.

Vyššie uvedené zmeny však nastávali postupne. Po návrate z Himalájí použil Asahara svoje novonadobudnuté sily na nábor nových členov. Vydal aj svoju prvú knihu, v ktorej píše o získaní nadľudských síl. Ako dôkaz jeho tvrdení svedčila fotografia levitujúceho Asaharu na obale. Skupina pre štúdium jogy sa postupne menila na klub obdivovateľov ctihodného majstra a počiatočná príjemná a neviazaná atmosféra tiež pomaly vymizla. V súlade so zmenami Asahara ešte toho roku vyhlásil, že meno skupiny sa mení na Óm Šinrikjó, čiže „Óm najvyššia pravda“. Toto rozhodnutie bezpochyby zmiatlo veľa členov, keďže skupina až do tejto chvíle nikdy nebola náboženská. Od tohto momentu sa začali aj spôsoby typické pre sektu – vymáhanie čoraz viac peňazí od členov, ktorí boli následne žiadaní o rozdávanie

---

³² vid' Shoko Asahara, *Supreme initiation: an empirical spritual science for the supreme truth* (New York: AUM USA Co., 1988), Vadjayana, 5. apr. 2010 <<http://vadjayana.com.ar/english/inici/suprini2.htm>>

³³ vid' príloha č. 2

³⁴ Metraux, *Japanese Youth*, 116-117.

³⁵ * Egyptský architekt, ktorý navrhol pyramídy.

³⁶ v origináli キリスト宣言 – *Kirisuto sengen* (Tōkyō: Aum Publishing Co., Ltd., 1992)

³⁷ Kaplan a Marshall, 18.

letákov a podobnú propagáciu, čím si vlastne sekta získala neplatenú pracovnú silu. Okrem toho mali členovia kupovať knihy a rôzne materiály, ktoré boli pripravené Asaharom, ktorého mali oslovovať *sonši* (尊師), čiže „guru“, alebo „posvätný učiteľ“. Bol to veľký krok v procese vývoja sekty, ktorý ju posunul do ďalšej etapy existencie.

3 Hlavné náboženské inšpirácie Óm Šinrikjó

3.1 Budhizmus

Prevzatie učení budhizmu z pevniny sa v japonských dejinách datuje do prvej polovice 6. storočia, čím sa vytvoril pevný podklad na vznik rôznych škôl a siekt. Dôvodom je rôznorodosť výkladu budhistických učení. Rozličné prúdy v Číne, Indii alebo Tibete ovplyvnili aj vývoj náboženstva v Japonsku. Novodobé sekty, ktoré sa chceli vymaniť spod vplyvu silných domácich náboženstiev, si vybrali za svoj vzor náboženské smery, ktoré boli v Japonsku v tej dobe menej známe. Sekta *Agonšú* využívala praktiky a učenia tantrického budhizmu vrátane jogistických cvičení, ktoré do veľkej miery inšpirovali Asaharu Šókóa pri zakladaní svojej vlastnej sekty.

Asahara sa odvrátil od japonských škôl budhizmu a inšpiroval sa hlavnými budhistickými smermi, ktoré majú pôvod v oblasti Indie a Srí Lanky; sú to školy *théraváda* („náuka starších“, konzervatívna škola), *mahájána* („veľký voz“, liberálnejší prúd budhizmu) a *vadžrajána* („diamantový voz“, taktiež nazývaný ako tantrický budhizmus). Najviditeľnejší vplyv na Óm Šinrikjó mali pritom posledné dve školy.

3.1.1 Mahájána

Mahájánový budhizmus sa objavil v Indii približne počas prvého storočia nášho letopočtu a dodnes prežíva v Číne, Tibete, Mongolsku, Nepále, Kórei a Japonsku.³⁸ Najčastejšie sa jeho názov prekladá ako „veľký voz“, ktorý odváža dušu do nirvány. Na rozdiel od staršej školy théraváda, ktorá údajne dokáže dostať k Budhovi len malý počet vyvolených, je „veľký voz“ schopný zaistiť všetkým veriacim, aby sa zjednotili s Budhom. Ideálom mahájány je preto „bódhisattva“, ktorý má veriacim v tomto procese pomáhať.

Ideál bódhisattvov bol použitý pri vytváraní hierarchie Óm Šinrikjó. Ich podstata tkvie v tom, že síce dosiahli prebudenie, ale rozhodli sa nevstúpiť do nirvány a zostať v ľudskom svete, aby tam mohli napomáhať k prebudeniu aj nižším tvorom. Bódhisattva tak činí zo súcitu k ostatným a jeho úlohou je neustále konať dobro.³⁹ Dôležitým bodom učenia je, že každý človek sa môže zjednotiť s Budhom, alebo sa stať bódhisattvom. Tento titul (po japonsky *bosacu* 菩薩) bol neskôr používaný v Óm Šinrikjó na označenie niektorých vedúcich osobností sekty, ktoré nasledovali v hierarchii hneď za Asaharom; patril medzi ne

---

³⁸ J. Gordon Melton a Christopher H. Partridge, ed. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, prekl. Zdeněk Vojtíšek (Praha: Euromedia Group - Knižní klub, 2006), 166.

³⁹ Metraux, *Japanese Youth*, 25.

napríklad Hajakawa Kijohide, neskorší minister výstavby sekty, alebo Murai Hideo, Asaharov hlavný poradca a neskorší minister vedy a technológie sekty.⁴⁰

3.1.2 Vadžrajána

Slovom vadžrajána sa označuje prúd budhizmu, ktorý sa objavil v Indii pravdepodobne v 6. alebo 7. storočí. Vychádzal z rituálov mahájánového budhizmu, ale kládol oveľa väčší dôraz na magické obrady a meditačné techniky, ktoré mali stúpencom umožniť dosiahnutie svojich – svetských aj náboženských – cieľov rýchlejšie, než v ostatných, starších školách budhizmu. Názov vadžrajána sa prekladá ako „diamantový voz“ – ako označenie čistého stavu Budhu, ktorý je prítomný v každom človeku, ako aj nezničiteľnej reznej sily múdrosti.⁴¹

Učenia vadžrajány často nabádali k páchaniu tabuizovaných činov, akými boli napríklad pohlavný styk so ženami z nižších kást alebo jedenie mäsa. Tento silne sexuálny podtón zaujal aj Asaharu, ktorý počas prvých rokov existencie sekty nabádal k využívaniu pohlavného styku ako budhistického cvičenia, a dokonca niektoré cviky a rady opísal aj vo svojej prvej knihe *Tajné spôsoby rozvíjania nadprirodzených schopností*.⁴²

Obdobie prechodu z učení mahájány na vadžrajánu bolo obdobím radikalizácie samotného Óm Šinrikjó. Stalo sa tak v roku 1990, keď Asahara zverejnil nový systém cvičení „Tantra-Vadžrajána“, ktorý mal napomáhať rýchlejšiemu dosiahnutiu osvietenia.⁴³ Bolo to obdobie, keď sa na sektu zosypali prvé väčšie vlny kritiky zo strany médií aj obyvateľov miest, v ktorých sa v tej dobe začali stavať centrá Óm Šinrikjó. Rok 1990 ešte k tomu priniesol drvivú porážku Asaharu, ktorý sa so skupinou svojich stúpenčov pokúsil dostať do parlamentu. Na toto napäté obdobie sa učenia vadžrajány – hoci v zjednodušenej a mierne prekrútenej forme – hodili perfektne.

V Asaharovom podaní pripúšťali učenia vadžrajány isté zlé činy (ako napríklad lož) za účelom zachrániť iné bytosti. V zjednodušenej forme teda dovoľovali princíp: „Účel svätých prostriedkov.“⁴⁴ Medzi tieto prostriedky sa zaradila aj vražda ospravedlnená náboženským

---

⁴⁰ vid' kapitolu 4.1

⁴¹ vid' Keown, 322.

⁴² v origináli 超能力「秘密の開発法」 – *Chōnōryoku – himitsu no kaiatsu hō* (Tōkyō: Aum Publishing Co., Ltd., 1986)

⁴³ Martin Repp, „Aum Shinrikyo and the Aum Incident: A Critical Introduction,“ *Controversial New Religions*, ed. James R. Lewis (New York : Oxford University Press, 2005) 162.

⁴⁴ Asahi Evening News, 26. apríl 1996.

účelom. Asahara si z budhizmu vypožičal pojem *poa* (tiež písaný ako *phowa*), ktorý sa pôvodne používal na označenie rituálu vykonávaného budhistickými mníchmi, za účelom pomôcť duši umierajúceho človeka dostať sa do vyššej duševnej dimenzie.⁴⁵ *Poa* sa pred verejnosťou aj väčšinou stúpcov sekty používala vo svojom pôvodnom význame, medzi vodcami Óm Šinrikjó však predstavovalo eufemizmus pre vraždy, ktoré si objednával Asahara.

Vedenie sekty malo v dobe vyššie uvedených zmien na svedomí už niekoľko vrážd, medzi inými právnika Sakamota Cucumiho aj s jeho rodinou. Na Sakamota sa v roku 1989 obrátili rodičia niektorých maloletých členov sekty. Vedenie Óm Šinrikjó nedovoľovalo žiaden kontakt s príbuznými, a keďže sa polícia s ich prípadom odmietla zaoberať, zúfalým rodinám nezostávalo nič iné než obrátiť sa na právnika. Sakamoto sa stretol s Aojamom Jošinobuom, vtedajším právníkom sekty, ale ich schôdzka nepriniesla žiadne výsledky. Napriek tomu si najvyšší predstavitelia Óm Šinrikjó uvedomili, že s mladým právníkom môžu mať v budúcnosti ešte veľa problémov. Preto si dva dni po schôdzke Asahara k sebe zavolať šesť svojich stúpcov, a nariadil im zbaviť sa Sakamota.⁴⁶

Brutalita, s ktorou bola vražda vykonaná tkvie predovšetkým v skutočnosti, že spolu so Sakamotom mala byť zavraždená nielen jeho manželka, ale aj ročný syn. Telá obetí zakopali v troch rôznych prefektúrach Japonska, pričom pred zakopaním ich tiel mali vrahovia za úlohu vytrhať a rozdrviť ich zuby, za účelom znemožnenia identifikácie tiel. Po návrate do strediska sekty im Asahara vysvetlil, že vykonali „posvätnú úlohu“ tým, že zachránili dušu malého Sakamotovho syna, ktorý sa takto môže znovu narodiť vo vyššej dimenzii.⁴⁷ Pojem *poa* tak vo vyšších kruhoch predstavenstva sekty nadobudol úplne nový význam.

Rituál *poa* nebol pre Asaharu jedinou inšpiráciou z učení Vadžrajány, ktorá sa označuje aj termínom ezoterický alebo tantrický budhizmus. Tantra, ktorej učenia tiež ovplyvnili Óm Šinrikjó, vznikla v Indii, a preto bola silne ovplyvnená tamojším hinduizmom. Preto sa jeho rituály, predovšetkým joga, často priradujú k tomuto náboženstvu. Z tohto dôvodu píšeme aj v tejto práci o tantrickej joge *kundalini* v rámci kapitoly venovanej hinduizmu.

---

⁴⁵ vid' Repp, 163.

⁴⁶ vid' Brackett, 26-30.

⁴⁷ vid' Kaplan a Marshall, 41-42.

3.2 Kresťanstvo

Kresťanstvo začalo vplývať na Asaharovo zmýšľanie pravdepodobne v čase, keď si po prvýkrát prelistoval niektoré časti Biblie. V roku 1992 vydal knihu *Vyhlasujem sa Kristom*, v ktorej opisuje svoju podobnosť s Ježišom v Novom zákone, ktorá bola podľa jeho názoru jednoducho príliš jasná a zreteľná; okrem toho varuje pred falošnými prorokmi, pretože on je „jediný a posledný mesiáš.“⁴⁸ Iróniou je, že podľa Biblie je jediným Kristom Ježiš a všetci ostatní, ktorí sa zaňho budú vydávať, sú antikristami.⁴⁹ Ďalšie podoby vplyvu Biblie sa dajú nájsť v Asaharových proroctvách aj praktikách riadenia života v sekte. Použil obraz veľkej potopy z Prvej knihy Mojžišovej a usúdil, že Tokio bude zničené podobným spôsobom, pričom Óm Šinrikjó malo slúžiť ako novodobá Noemova archa. Stúpenci žijúci v stredu sekty museli piť vodu, v ktorej sa guru vykúpil; toto je pravdepodobne inšpirované Zjavením, v ktorom Ježiš vyhlási:

„Ja som Alfa a Omega, Počiatok i Koniec. Smädnému dám zadarmo z prameňa živej vody. Kto zvíťazí, zdedí toto; a ja budem jeho Bohom a on bude mojím synom. Ale zbabelci, neveriaci [...] budú mať podiel v jazere horiacom ohňom a sírou; to je tá druhá smrť.“⁵⁰

Myšlienka, že má moc nad životom a smrťou, Asaharu bezpochyby uchvátila a citát z Biblie bol pravdepodobne dobrým odôvodnením toho, prečo museli členovia sekty piť vodu požehnanú Asaharom. Avšak hore uvedený citát je iba čiastkou rozsiahlejšieho obrazu, ktorý si zo Zjavenia guru vypožičal.

3.2.1 Apokalypsa

Zjavenie svätého Jána, taktiež nazývané Apokalypsou, je poslednou z 27 kníh Nového zákona. Je považovaná za najťažšiu knihu v Biblii, predovšetkým kvôli jej zložitému symbolizmu, ktorý sa dá interpretovať množstvom spôsobov a neexistuje jednoznačné vysvetlenie jej obsahu. Obsahuje apokalyptické vízie apoštola Jána o budúcnosti ľudstva – o konci éry vlády Satana, ktorá je zničená príchodom Mesiáša a je začiatkom jeho tisícročného vládnutia. Neprekvapuje, že práve táto kniha zaujala Asaharu najviac. K svojim plánom spasit' svet ako vtelenie Budhu a nového Krista si prisvojil obraz Armagedonu, miesta posledného boja dobra so zlom.

---

⁴⁸ Kaplan a Marshall, 67.

⁴⁹ Matúš, 24:4-5

⁵⁰ Zjavenie 21:6-8

Slovo Armagedon sa v súčasnosti používa v súvislosti s koncom sveta, pôvodne však označoval skôr miesto, než udalosť. Podľa Jána je to miesto, na ktorom sa zhromaždia králi z celého sveta, aby spojili svoje sily v deň veľkého boja všemohúceho Boha. Po hebrejsky nazýva Harmagedon.⁵¹ Preto je toto miesto vlastne bojiskom, na ktorom sa nestretnú sily ľudí, ale vojská Boha proti zlým silám Satana. Vedením vojska dobra je poverený niekto, kto prichádza z otvorených nebies na bielom koni, je oblečený v šatách pokropených krvou, z jeho úst vychádza meč, ktorým pobije národy a bude nad nimi vládnuť.⁵² Týmto veliteľom nie je nikto iný, ako Ježiš – osoba, za ktorú sa Asahara po prečítaní knihy vyhlásil.

Výraz Harmagedon pochádza z hebrejčiny a pôvodne sa písal Har Megido, čo označuje horu Megiddo, ktorá sa nachádza na území dnešného Izraela. Toto miesto bolo pravdepodobne vybrané za názov biblického miesta posledného súdu kvôli predošlým dôležitým udalostiam, ktoré sa tam udiali, hlavne významným historickým bitkám.⁵³ Asahara Šókó si nakoniec ako miesto pre svoj veľký boj vybral mesto, ktoré bolo priľahlejšie; svoje plány o spasení a neskoršom zničení sveta sa chystal zahájiť v Tokiu.

3.2.2 Zlúčenie kresťanstva a budhizmu

Miešanie kresťanstva s budhizmom v doktrínach sekty je záležitosťou, ktorá je medzi japonskými náboženskými skupinami relatívne rozšírená. Napríklad *God Light Association* sa snažila navrátiť duše ľudí k viere v Ježiša aj Budhu, keďže obidvoch vnímalo ako poslov jediného Boha. Sekta *Seiçó No Ie*, silne ovplyvnená americkým hnutím New Age, tiež vyznáva jedného Boha, čiže jedinú všeobecnú pravdu, z ktorej podľa sekty vychádzajú základy všetkých náboženstiev sveta, čiže Budha, alebo rôzne podoby Boha sú len jeho zobrazením.⁵⁴ Ďalšie z hnutí *Kófuku no Kagaku* (幸福の科学; v 2008 premenované na *Happy Science*) zakladá svoje učenia na budhizme, ale začleňuje doň aj moderný pohľad na blahobyť, a podobne ako *Seiçó no Ie* tvrdí, že všetky hlavné náboženstvá majú rovnaký zdroj. Takisto porovnáva niektoré pojmy, ktoré sa objavujú v budhizme i v kresťanstve.⁵⁵

Fenomén toho, ako Óm Šinrikjó dokázalo kombinovať rôzne učenia a myšlienky, nespočíva až tak v originalite, ako skôr v rozsahu a radikálnosti. Ako ukazujú aj vyššie

---

⁵¹ Zjavenie 16:14-16

⁵² Zjavenie 19:11-15

⁵³ vid' Gecse Gusztáv a Horváth Henrik, *Bibliai kislexikon*, (Budapest: Kossuth, 1984), 80.

⁵⁴ Seiçho-No-Ie – What's SNI – Summary, 2008, 8. 4. 2009 <http://www.seicho-no-ie.org/eng/whats_sni/index.html>

⁵⁵ Happy Science – The Basic Teachings, 2008, 8. 4. 2009, <<http://www.kofuku-no-kagaku.or.jp/en/page10.html>>

uvedené príklady, Asahara Šóko zďaleka nebol jediný, kto pracoval s doktrínami viacerých náboženstiev, ani prvý, kto tvrdil, že mal tajomné vidiny, mimoriadne schopnosti alebo že by bol vtelením nejakého božstva. Od jeho predchodcov ho odlišuje arogantný spôsob, akým to robil. A zatiaľ čo postupne strácal pojem o realite, jeho údajne magické sily naopak naberali na význame. O tom svedčí aj skutočnosť, že na rozdiel od iných sa považoval za stelesnenie osobností dvoch významných náboženstiev súčasne – Budhu i Krista.

3.3 Hinduizmus

Hinduizmus sa považuje za najstaršie náboženstvo sveta, z čoho vyplýva, že počas svojej existencie prechádzal rôznymi zmenami. Z tohto dôvodu je vo svojej dnešnej podobe skôr súborom rôznych predstáv a praktík, bez ucelenej zbierky učení či príkazov.

Väčšinu foriem hinduizmu spája spoločná viera v reinkarnáciu a v *karmu* – výraz pôvodne označujúci vykonávanie náboženských povinností, ale tiež princíp, podľa ktorého dôsledky ľudských činov presahujú do ďalších životov.⁵⁶ Za účelom pozdvihnutia mysle nad rámec fyzického sveta bola vytvorená joga, súbor rôznych cvičení, ktoré zahŕňujú zadržovanie dychu, meditáciu, ale aj náročné pozície. Práve joga sa stala míľnikom v živote Macumota Čizua, keď sa s ňou ako člen Agonšú zoznámil. Vďaka starej učebnici jogy zvanej Jógasútra objavil aj osobitný druh jogy (tzv. *kundaliní*) ovplyvnený tantrickými učeními.

3.3.1 Kundaliní joga

Tantrické učenia sa objavujú tak v hinduizme, ako aj v budhizme; zatiaľ nie je stopercentne dokázané, z ktorého z náboženstiev pochádza. Pôvodným cieľom pritom bolo získanie istej formy sily či prebudenia uctievaním ženskej energie spolu s mužskou. Inými slovami, dôraz sa kladie na prostriedky nielen psychické, ale aj fyzické. Aj keď dosiahnutie erotického podtónu, ktorý sa k tantré v súčasnosti priraduje, podľa všetkého nebolo pôvodným cieľom učení, táto interpretácia ovplyvnila veľa učňov a guruov, a vznikali tak rôzne cvičenia zamerané na sexualitu.

Výraz *kundaliní* označuje skrytú energiu, ktorá sa nachádza v spodnej časti chrbtice. Zvykne byť znázornená ako skrútený had, čakajúci a pripravený hocikedy vyskočiť. Táto latentná energia sa dá zobudiť len náročnými cvičeniami – jogín musí zaujať jednu z daných pozícií (zvaných *asana*), zadržať dych a premeniť svoju sexuálnu energiu. Ak je *kundaliní* zobudené, vyvolá pocit tepla a postupuje smerom hore cez ostatné čakry. Niektoré zo škôl

---

⁵⁶ Melton a Partridge, 158.

tantrického budhizmu k týmto cvičeniam začali pripájať aj cvičenia erotické, aby sa týmto spôsobom zrýchlil proces prebúdzania.⁵⁷

Toto prebudenie skrytých síl ponúkal Asahara členom svojej sekty. Na svoje účely si vybral rituál zvaný *šaktipat* a od roku 1985 ho vykonával sám na svojich učňoch. Pri obrade položil Asahara svoj palec na čelo daného stúpenca, kde sa podľa jogistických učení nachádza tzv. „tretie oko“. Takýmto spôsobom sa – podľa učení sekty – guruova pozitívna energia preniesla na stúpenca, pričom do tela Asaharu prúdila zlá karma žiaka. Cena za rituál bola 50,000 jenov a členovia museli mať aj 60 zápočtov, ktoré sa dali získať absolvovaním rôznych cvičení. V roku 1988 sa v sekte začali šíriť zvesti o tom, že vykonávanie *šaktipatu* prispelo k Asaharovmu zlému zdravotnému stavu, a guru ešte toho roku prestal rituál vykonávať.⁵⁸

---

⁵⁷ vid' Denise Cush, Catherine A. Robinson, Michael York, *Encyclopedia of Hinduism* (London: Routledge, 2008) 156.

⁵⁸ vid' Brackett, 74.

4 Vnútorná štruktúra sekty

Zriadenie Óm Šinrikjó prešlo počas rokov rôznymi fázami, ale zmeny vždy prebiehali v súlade s jedným hlavným pravidlom – guru bol na najvyššom mieste a všetci ostatní nasledovali za ním. Tento systém platil od úplných začiatkov sekty, keď v roku 1984 Asahara založil akciovú spoločnosť a vymenoval sa za jej hlavného riaditeľa. Vzhľadom na jeho minulosť a túžbu po peniazoch to nie je prekvapivé; naďalej si stanovoval ceny za svoje pochybné liečivé elixíry a procedúry. Zo začiatku bol hlavným učiteľom jogy, neskôr posvätným majstrom a nezničiteľnou entitou.

4.1 Zmeny v hierarchii počas existencie sekty

No nech už bol Asahara v teórii akokoľvek mocný, dobre vedel, kam siaha jeho sila v praxi. V priebehu rokov – od založenia školy jogy v Tokiu až po zmenu skupiny na sektu Óm Šinrikjó – sa jej hierarchia odvíjala od úrovne dosiahnutej duševnej sily, čiže od toho, aké komplikované cvičenia vedeli jej členovia urobiť. O tom, či stúpenci pokročili na ďalšiu úroveň, rozhodoval samozrejme Asahara sám. No postupne začal zisťovať, že poslucháči, ktorí boli v sekte od začiatku, postupovali v cvičeniach dosť rýchlo, takže ho mohli vo veľmi krátkom čase dobehnúť. So stále mohutnejším obrazom všemohúceho majstra to samozrejme nemohol dopustiť, a tak vymyslel jednoduchý ale účinný plán – zmenil systém dovtedajšieho rozdelenia. Asahara najprv pridal niekoľko úrovní vesmírneho bytia, ktorými sa členovia sekty museli prepracovať, potom predstavil nový súbor cvičení a cieľov, ktoré vybral zo starých budhistických zbierok. Tieto opatrenia však nevydržali dlho; jeho najnadanejší študenti ľahko dosiahli aj nové ciele, ktoré im Asahara vytýčil. Napríklad Išii Hisako (guruova milienka a pravá ruka) dosiahla takzvanú *mahámudru*, čo ju v hierarchii posunulo hneď za Asaharu. Ten, aby si mohol udržať miesto osvieteného majstra, musel pretvoriť svoju školu jogy na náboženskú organizáciu s prísnu hierarchiou.⁵⁹

V roku 1994, kedy boli v plnom prúde prípravy na Asaharom plánovaný Armagedon, došlo k ďalšej reorganizácii sekty, tentoraz z dvoch strán. Óm Šinrikjó získalo dvojité organizačnú štruktúru, duchovnú a politickú; najvyššiu funkciu v oboch oblastiach zastával Asahara. Na duchovnej úrovni boli členovia rozdelení do siedmich stupňov podľa dosiahnutého osvietenia. Na špičke pyramídy bol *sonši*, čiže „guru“, ktorému prisahali všetci ostatní členovia absolútnu vernosť. Tesne pod ním bolo päť stúpcov *seitaiši* (正大師) – „pravý veľký majster“, medzi ktorých sa zaradovali okrem iných Asaharova žena, jeho tretia dcéra a už spomínaná Išii Hisako. Členovia nasledujúceho stupňa sa nazývali *seigoši*

---

⁵⁹ Brackett, 77.

(正悟師), čiže „pravý osvietený majster“ a patrilo sem deväť vysokých predstaviteľov sekty. Pod nimi boli dva stupne, kam sa zahŕňali „hlavní majstri“ – *šičó* (師長), „veľkí majstri“ – *taiši* (大師) a „majstri“ – *ši* (師). Posledné dve úrovne tvorili „znalci jogy“ nazývaní *šiho* (師補) a „mnísi“ – *samana* (v japončine tiež *samon*, 沙門). Základňu tvorili laickí členovia. Členom na stupni *ši* a vyššie sa väčšinou pridelovali sväté mená, odvodené zo sanskritu.⁶⁰

Politické usporiadanie, ktoré si Óm Šinrikjó vytvorilo, bolo medzi náboženskými organizáciami v Japonsku jedinečné. Za vzor si zobralo japonskú vládu a jej ministerstvá; pretože sa predpokladalo, že po Armagedone, ktorý vyhubí všetkých okrem členov sekty, bude práve ona schopná plniť funkciu japonského kabinetu. Novovytvorené ministerstvá totiž svojimi funkciami napodobňovali príslušné vládne orgány. Zatiaľ čo dosadení predáci by obsadili kreslá japonských ministrov, samotný Asahara by sa stal novým cisárom a vládcom krajiny. Na jeho príkaz bol zriadený Rodinný úrad (po japonsky *kunaičó*, 宮内庁), ktorý, podobne ako rovnomenný úrad cisárskeho dvora, mal na starosti blahobyt, ochranu a zdravotnú starostlivosť. V praxi to znamenalo, že Asahara s rodinou mal šoféra, vlastnú komnatu a špeciálne pripravené jedlá. Pre tretiu dcéru Reiko vytvoril guru sekretariát pod jej velením. Ministrami sa stali členovia najvyššieho kruhu jeho pobočníkov.⁶¹

Faktom je, že pod názvami ministerstiev sa neraz skrýval ich pravý opak; napríklad Ministerstvo spravodlivosti malo za úlohu zažalovať odporcov sekty, Ministerstvo zdravia a sociálnej starostlivosti robilo tajné výskumy ničivých baktérií či vírusov a na Ministerstve zdravotníctva sa vykonávali rôzne pokusy na ľuďoch, okrem iného s použitím halucinogénov. V tejto dobe mala sekta viac než 10 000 stúpencov, a len veľmi malé percento z nich vedelo o nových ministerstvách alebo o ich tajných aktivitách.

4.2 Mnísi a mníšky

Kým bolo Óm Šinrikjó iba obyčajnou školou jogy, fungovalo na jednoduchom princípe – Asahara alebo iní z učiteľov dávali hodiny jogy a záujemcovia mohli dobrovoľne prichádzať a odchádzať bez väčších záväzkov. V tej dobe nemala škola veľa poslucháčov, a tak bola atmosféra oveľa uvoľnenejšia a po hodinách sa mohol hocikto z prítomných porozprávať s Asaharom, ktorý bol v tej dobe štíhlym, mladým, jednoducho oblečeným mužom, vždy ochotným poradiť a povzbudiť. Tento stav ale nevydržal dlho. Keď sa škola

---

⁶⁰ vid' Philip N. Eate, „The Replication and Excess of Disciplinary Power in Sekigun and Aum Shinrikyo – A Foucaultian Approach,“ *New Voices*, vol. 2, The Japan Foundation – New Voices, 2008, 19. 12. 2009
<<http://www.jpj.org.au/newvoices/current.html>>

⁶¹ vid' Brackett, 110-111.

zmenila na sektu, náborové techniky vrchných predstaviteľov sa tiež stávali agresívnejšími. Na členov bol vyvíjaný čoraz väčší nátlak, aby sa stali mníchmi „na plný úväzok“. Sekta síce mala aj naďalej veľa laických členov, ktorí navštevovali školy jogy alebo iné služby, avšak mnísi boli pre sektu dôležitejší, pretože znamenali oveľa väčší prínos.

Mnísi a mníšky boli výnosnejší z viacerých dôvodov. Predovšetkým prinášali sekte veľa peňazí, keďže kvôli hlásanému asketickému životnému štýlu sa členovia museli po vstupe zbaviť všetkých materiálnych alebo citových väzieb, ktoré ich spájali s okolitým svetom. To v praxi znamenalo prerušenie vzťahov s rodinou alebo priateľmi, čo bolo praktické z dôvodu, že informácie sa nemohli dostať von zo sekty. Noví mnísi sa taktiež mali vzdať v prospech sekty všetkého, čo malo aspoň minimálnu materiálnu hodnotu. Týmto spôsobom získavalo Óm Šinrikjó milióny jenov, pričom ľudia zo dňa na deň zmizli z práce a zo svojich domovov so všetkými úsporami. Bol to aj celkom dobrý spôsob na to, ako si stúpcov v sekte udržať – veľa z nich sa prakticky nemalo kam vrátiť a z čoho žiť, aj keby chceli opustiť sektu; respektíve mnohí by museli zanechať členov rodiny, ktorí sa tiež stali mníchmi.

Druhým spôsobom, ako sa dalo ťažiť zo stálych členov sekty, bolo nechať ich pracovať. V neskorších rokoch existencie sekty, keď sa rozširovali a stavali nové budovy alebo sa museli zmontovať rôzne technické vymoženosti, predstavovali členovia lacnú pracovnú silu. Manuálna práca v komplexe sekty bola ospravedlnená tým, že posilňuje telo aj dušu a je dobrým tréningom.⁶² Týmto spôsobom sa vedenie sekty bránilo proti votrelcom a zaistilo, že sa všetko dialo „za zatvorenými dverami“, keďže na každú prácu si našlo ľudí z vlastných radov.

4.3 Život v sekte

Doktríny Óm Šinrikjó hlásali zrieknutie sa materiálnych túžob a vzťahov s okolím, a v súlade s týmito myšlienkami sa v roku 1988 otvorilo prvé stredisko sekty pod horou Fudži pri meste Fudžinomija. Na pozemku, ktorý si sekta kúpila, stáli len polorozpadnuté budovy skladov, ale členovia sa rýchlo dali do práce; postavili okrem iného obytnú budovu, a okolo nej tri metre vysoké steny, aby udržali nezvaných hostí v bezpečnej vzdialenosti.⁶³ Tento komplex zostal hlavným strediskom sekty až do jej konca a v priebehu rokov z nej boli riadené všetky aktivity Óm Šinrikjó, vrátane atentátov či výroby zbraní.

---

⁶² vid' Igarashi, 330.

⁶³ Kaplan a Marshall, 21.

Po dokončení strediska sa nadšenci hrnuli pod horu Fudži, aby sa mohli zúčastniť intenzívnych meditačných seminárov. Tie boli vynikajúco premyslené. Zatiaľ čo záujemcovia platili veľké sumy peňazí za kurzy, samotnú sektu nestáli skoro nič – ľudia museli spať na podlahe a raz za deň dostávali malú dávku jedla zo zeleniny či ryže. Avšak tí, ktorí prišli do strediska, v ňom väčšinou aj zostali – stali sa z nich mnísi alebo mníšky a darovali všetok svoj majetok sekte, a to hlavne vďaka intenzívnemu vymývaniu mozgov jednoduchými technikami, ktorým boli denne vystavení. Dostávali málo jedla a mohli spať len tri až štyri hodiny denne, pričom museli celý deň počúvať záplavu Asaharových kázni, ktoré boli púšťané cez magnetofóny alebo z videokaziet stále dookola, až kým im neutkveli hlboko v myslí.⁶⁴ Tieto prostriedky sa neskôr používali aj ako trest pre neposlušných členov.

Ako pribúdalo kňazov, stredisko sekty sa tiež začalo rozrastať. Postupne boli pristavené ďalšie budovy, pričom niektoré slúžili ako nocľah pre členov, ďalšia pre ich deti (ktoré boli oddelené od dospelých) a časom pribudli aj stavby, do ktorých mohol vstúpiť len personál s povolením. Členovia mali obmedzený priestor na pohyb. Ich deň začal okolo siedmej ráno; kňazi a kňažky boli pripravení o dlhé hodiny spánku, aby mali viac času na tréning a prácu. Nováčikovia mohli spať päť hodín denne, ale starší členovia, ktorí boli považovaní za pokročilejších a bližších k osvieteniu, mohli spať len tri hodiny. Väčšina z nich spala na tenkých rohožiach tatami alebo v spacích vakoch na podlahe. Tí, ktorých prichytili pri nedovolenom spánku, dostali za trest ešte viac práce.

Jedlo sa rozdávalo dvakrát za deň a obvykle pozostávalo z ryže, morských rias a z tzv. „jedla Óm“, ktoré bolo podobné zeleninovej polievke bez chuti. Ďalšou špecialitou boli horké sušienky, ktoré sa ale nevyrábali s ostatnými jedlami, ale boli pripravené sektárskymi vedcami; nie je isté, či aj tento pokrm nebol súčasťou nejakého experimentu na členoch. Vo výnimočných prípadoch, ako napríklad na Asaharove a Budhove narodeniny alebo pri návšteve televízneho štábu, sa rozdávalo aj poriadne jedlo – to sa ale nestávalo často.⁶⁵ Treba však pripomenúť, že kým členovia sekty často hladovali, v prípade vedenia sekty platil pravý opak. Pred svojimi žiakmi propagovali sebazapieranie, ale pri tom jedli a pili, po čom len túžili. Asahara bol často vídaný so svojou rodinou v reštauráciách či v neďalekom suši bare; v priebehu niekoľkých rokov dokonca pribral pár desiatok kíľ. Toto ale – ako všetko vo svete sekty – malo tiež svoje odôvodnenie; guru často tvrdil, že svojim intenzívnym tréningom sa dostal na oveľa vyššiu spirituálnu úroveň ako bežní ľudia, čím

---

⁶⁴ vid' Kaplan a Marshall, 21-22.

⁶⁵ Tamtiež, 61.

prekonal malicherné túžby, ktoré ho spájali s týmto svetom, a preto preňho ani najchutnejšie jedlo nie je pôžitkom.

Voda bola jedinou tekutinou, ktorú stúpenci mohli piť; nebolo to nič iné, ako obyčajná voda z kohútika požehnaná Asaharom, ktorú uchovávali vo veľkých sudoch na nádvorí v nehygienických podmienkach. Konzumácia každej inej tekutiny, vrátane „nepožehnanej“ vody bola zakázaná. V niektorých prípadoch sa voda použila aj ako súčasť rituálov – v tomto prípade sa jej prideliť ďalšie zázračné atribúty.⁶⁶

Veľkú časť dňa vyplnili manuálna práca a tréning. Ženy mali väčšinou za úlohu pripraviť jedlo pre tisíce členov. Na upratovanie sa veľký dôraz nekládol; navyše podľa učení sekty sa nesmeli ublížiť ani tomu najmenšiemu živočíchovi (krutosť a vražda sa usadia v podvedomí a spôsobia zlú karmu), čiže šváby a podobný hmyz sa mohol voľne rozmnožovať úplne všade. Muži pracovali na stavenisku a v laboratóriách, resp. ak mali pred vstupom nejakú špecializáciu v oblasti výtvarníctva, dostali prácu na oddelení, ktoré malo na starosti vyrábať komiksy a krátke kreslené scény o Asaharovi.⁶⁷

Tréningy sa odlišovali podľa stupňa osvietenia, ktoré členovia dosiahli. V neskorších rokoch, keď bol guru posadnutý svojou myšlienkou vojny, museli členovia trénovať bojové umenia a niektorí boli poslaní do Ruska, aby trénovali s tamojšími armádnyimi jednotkami. Za normálnych okolností sa ale všetci museli pri jogistických cvičeniach podrobiť rôznym rituálom a procesom, ktoré boli súčasťou slávnostného zasvätenia a mali napomáhať k osvieteniu. Niektoré obrady boli dostupné aj pre laických členov, pochopiteľne však stáli státisíce jenov.

Vo svojom „voľnom čase“ (voľný tu znamená prísne kontrolovaný) mohli členovia čítať knihy a pozerat' videokazety pripravené Asaharom. Pozerat' televíziu či počúvať rádio bolo zakázané, aby sa členovia nedostali k informáciám o vonkajšom svete. Opustiť ohradené územie strediska mohli len jednotlivci s povolením, no ani im nebolo dovolené skontaktovať sa s rodinou či priateľmi. Tých, ktorí sa pokúsili o útek, násilím zobrali späť alebo ich zaplavovali telefonátmi a presviedčali tak dlho, až kým sa sami vrátili.

Nebolo nezvyčajné, že do radov kňazov vstúpili celé rodiny, s čím do strediska sekty prichádzalo aj čoraz viac detí. Tie boli od svojich rodičov oddelené hneď po príchode a ubytované v samostatnej časti centra. Podobne ako kňazi, ktorí postúpili na určitú úroveň

---

⁶⁶ vid' Kaplan a Marshall, 61.

⁶⁷ Haruki Murakami, *Underground* (London: Vintage, 2003), 254.

v hierarchii, aj deti dostali mená odvodené zo sanskritu a na svoje vlastné mená postupne zabudli. Novorodenci boli jednoducho pomenovaní podľa písmen abecedy a nikdy neboli zaregistrovaní na žiadnom samosprávnom orgáne. Systém úrovní sekty sa tiež odrážal na správaní detí – tie z nich, ktoré boli v sekte dlhšie, mohli šikanovať svojich rovesníkov, ktorí prišli až neskôr. Asaharova tretia dcéra Reiko, ktorú si guru vyhliadol ako svoju nástupkyňu, bola na rozdiel od ostatných detí vyučovaná absolventom Tokijskej univerzity a vo svojom voľnom čase mohla terorizovať ostatných, aby „odstránila ich zlú karmu“. Nie je teda prekvapujúce, že deti zachránené zo sekty vďaka policajným raziám trpeli podvýživou a psychickými problémami.⁶⁸

4.4 Rituály a pokusy na členoch

Neodmysliteľnou súčasťou náboženstiev už od najstarších dôb boli rôzne rituály. Slúžili na nadviazanie kontaktu s nejakým božstvom alebo na jeho uctievanie, a tiež spájali daný kolektív ľudí. V prípade Óm Šinrikjó mali obrady plniť funkciu posilnenia vzťahu učňa a jogína a priblíženia stúpencom bližšie k osvieteniu – tak aspoň znela „oficiálna verzia“ predákov sekty. Prvým z ponúkaných obradov bol vyššie zmienený *šaktipat*. V priebehu rokov sa zoznam rituálov stále rozrastal a zároveň rástli aj ceny za dané služby.

Vznik nových obradov súvisel s rozdelením veriacich na laikov a mníchov. Kým predstavitelia druhej skupiny museli pri vstupe do mníšskych radov odovzdať všetok svoj majetok sekte, laici platili relatívne nízke poplatky za kurzy jogy, ktoré navštevovali. Z tohto dôvodu boli nové rituály prístupné aj laickým stúpencom, pričom Asahara sa spoliehal na svoju schopnosť vykorisťovania, ktorú uplatňoval už v mladosti, kedy predával lacné napodobeniny elixírov. Prípade Óm Šinrikjó sa líšil len tým, že guru pridal dávku svojho stále rastúceho ega, keď rituály bezprostredne spojil so svojou osobou.

Okrem „požehnannej vody“, ktorá sa mala piť denne, mohli niektorí stúpenci piť vodu zo „záračného rybníka“, čo bola voda z vane, v ktorej sa Asahara vykúpal. V rámci iného prijímania, ktoré bolo obmenou japonského čajového obradu, pili členovia vodu, v ktorej boli predtým prevarené pramienky Asaharových vlasov.⁶⁹ Najdrahšie však boli iniciačné obrady lásky a krvi. Iniciáciou lásky si stúpenci zakúpili fľašu tekutiny, ktorá údajne obsahovala Asaharovu „kultivovanú DNA“. V rámci druhého obradu dostali členovia malý pohárik, ktorý údajne obsahoval krv ich vodcu, a tú mali vypiť. Podľa vodcov sekty bolo vedecky dokázané, že Asahara má magické schopnosti, ktoré sú obsiahnuté aj v jeho DNA

---

⁶⁸ vid' Kaplan a Marshall, 62.

⁶⁹ Tamtiež, 18.

alebo telesných tekutinách, a spomínanými obradmi sa tak časť jeho schopností preniesie na jeho stúpcov. Pár polievkových lyžičiek údajnej Asaharovej krvi pritom vyšlo laických členov na milión jenov. Pravdepodobne nie je treba podotknúť, že vyššie uvedené rituály nepriniesli žiadnu zmenu k lepšiemu (či už duševného alebo telesného stavu) u tých členov, ktorí za ne zaplatili vysoké sumy.

Ďalším vynálezom, ktorý priniesol sekte milióny jenov bola tzv. „iniciácia perfektného spasenia“ (v anglických zdrojoch uvádzaná ako PSI – Perfect Salvation Initiation). Išlo o pokrývku hlavy, ktorá sa skladala z elektród a káblov, ktoré boli napojené na malý zdroj, pripevnený na odev daného stúpenca. Zariadenie vysielalo v pravidelných intervaloch 6-voltové elektrické šoky do hlavy nositeľa (deti nosili 3-voltové verzie). Zámerom bolo synchronizovať svoje mozgové impulzy s Asaharovými, a dosiahnuť tak meditatívny stav, v ktorom sa guru neustále nachádzal. Nástroj mal zaručiť nielen osvietenie, ale aj telepatické schopnosti.⁷⁰ PSI však slúžilo predovšetkým na získavanie ďalších financií, pričom členovia sekty oblečení v bielych rovnošatách s elektródami na hlave sa stali jedným z najznámejších symbolov Óm Šinrikjó v očiach japonskej verejnosti.

4.5 Drogy

Najľahším spôsobom, ako sa dalo uistiť o funkčnosti nového výmyslu bolo vyskúšať ho na nič netušiacich členoch sekty. Bolo to tak v prípade PSI, ale oveľa dôležitejším sa tento spôsob stal, keď sa v laboratóriu sekty zahájila výroba drog. Experimenty začali pravdepodobne už v roku 1993, kedy sa Asahara rozhodol rozšíriť ponuku prijímacích rituálov o sedatíva a halucinogény. Ako prvá sa použila droga pravdy – látka, ktorá má vo väčších dávkach hypnotický efekt. Ľuďom, ktorí sú pod jej vplyvom, sa na niekoľko minút sprístupní podvedomie, čo dávalo možnosť – v prípade Óm Šinrikjó – na vymývanie mozgu skandovaním fráz ako „staň sa mníchom“ alebo prinútením niektorých osôb, aby darovali všetok svoj majetok sekte.

Drogou pravdy sa výroba narkotík neskončila. Do leta roku 1994 sa v laboratóriách sekty vyrábali vo veľkom množstve dávky LSD, metamfetamínu, meskalínu a PCP (alebo anjelského prachu), čiže rôznych halucinogénov. Tie sekte poskytli nový efektívny spôsob získavania nováčikov, ktorí s drogami nemali žiadne skúsenosti, a tak mohli svoje halucinácie prisudzovať Asaharovej zázračnej moci. Do konca roka sa narkotiká podávali členom formou nápojov, injekcií, sušienok a sviečok, väčšinou v rámci dôležitých rituálov. Na nežiaduce účinky sa väčšinou nebral ohľad, alebo bol ich pôvod členom vysvetlený ako

---

⁷⁰ vid' Kaplan a Marshall, 32-33.

Asaharova energia, ktorá sa v ich tele nahromadila.⁷¹ Týmto a množstvom ďalších podobných výhovoriek sa snažili vodcovia sekty o udržanie členov medzi štyrmi stenami, a tým o minimalizovanie toku informácií smerom von. Napriek tejto snahe sa v priebehu rokov našlo niekoľko odvážnych jedincov, ktorí sa snažili vytrhnúť z Asaharovho zovretia. V prípade neúspechu ich však čakali najtvrdšie tresty v dejinách sekty.

4.6 Zbavovanie sa neposlušných členov

Keď sa stredisko sekty v roku 1988 presťahovalo pod horu Fudži, postupne vstúpili do platnosti aj tvrdé pravidlá týkajúce sa každodenného života členov. Veľa vecí, ktoré patrili za normálnych okolností k ich každodennému životu, bolo zakázaných; mnísi a mníšky nemohli nosiť vlastné oblečenie, ani si zvonka priniesť hocikaké jedlo alebo iné vymoženosti. Vzťahy medzi členmi boli tiež kontrolované a romantické vzťahy alebo pohlavný styk boli prísne zakázané. Hocikto, kto porušil niektorý zo spomínaných predpisov, mohol rátať s tvrdým trestom.

Tresty v Óm Šinrikjó boli vykonávané formou fyzického alebo psychického týrania, alebo v horších prípadoch kombináciou oboch. Najtvrdšie tresty dostávali tí, ktorí zverejnili informácie o sekte, kritizovali vedenie alebo sa pokúsili o útek. V neskorších rokoch sa sem radili aj členovia, ktorí boli z nejakého dôvodu podozriví.

Často sa ako trest používala tzv. „termoterapia“, čiže ponorenie do horúcej (takmer vriacej) vody, ktorú starší alebo oslabení stúpenci často neprežili. Najčastejšie sa previnilci (vrátane detí) zatvorili do malej miestnosti, do ktorej sa zmestila akurát rohož, záchod a televízia, ktorá nevysielala nič iné, len video Asaharu, a to 24 hodín denne. Vďaka tomu sa človek zavretý v takejto izbe nemohol poriadne vyspať a postupne strácal pojem o čase. Videozáznamy kázni sa striedali s nahrávkami rôznych krvavých scén, obrazmi pekla a pod. Pravdepodobne to malo za cieľ zdôrazniť skutočnosť, že všetci zomrú a pôjdu do pekla, ak nevložia svoj život do rúk Asaharu.⁷² Väzni dostávali jedlo raz za deň, v niektorých prípadoch museli celý týždeň hladovať. Tento proces mal zaistiť, že členovia sa budú priveľmi báť opustiť sektu alebo nejakým spôsobom vzdorovať svojim veliteľom. Vo väčšine prípadov to fungovalo dobre. Členovia, ktorí utiekli, sa vracali dobrovoľne, pretože stále verili, že sa inak dostanú do pekla. Vplyv sekty bol teda stále silnejší ako zdravý ľudský rozum. V opačnom prípade sa problémy s neposlušnými alebo nepotrebnými členmi vyriešili radikálnejším spôsobom.

---

⁷¹ Kaplan a Marshall, 164-165.

⁷² Brackett, 102.

Óm Šinrikjó sa neblaho preslávilo predovšetkým prostredníctvom útoku na tokijské metro a pokusmi o rôzne atentáty, ktoré mu predchádzali. Veľa vrážd si vyžiadalo obeť z radov členov žijúcich v stredisku vo Fudžinomiji. Vo väčšine prípadov išlo o úmyselné vraždy neposlušných členov, ktoré boli nariadené Asaharom, resp. o smrť spôsobenú nadmerným fyzickým týraním. Žiadne z týchto úmrtí nebolo nahlásené polícii, ani vysvetlené ostatným stúpencom; obeť jednoducho „zmizli“ z ich radov. V niektorých prípadoch bolo oznámené, že daná osoba sa vrátila domov, čo však bolo pri prísnom zákaze opustiť areál sekty dosť nereálne. Asahara Šókó, ani jeho najužší kruh vodcov sa k vraždám nikdy nepriznal.

Prvou obeťou sekty sa stal už v roku 1988 jeden mladý mních⁷³, ktorý zomrel „nešťastnou náhodou“ počas náboženského výcviku. Ten pozostával z už spomínanej termoterapie. Obeť sa pri výcviku údajne utopila, no pravdepodobnejšie je, že muž dostal šok a srdcový záchvat, poprípade podľahol poraneniam spôsobeným popálením celého tela. Aby táto skutočnosť nevyšla najavo, museli sa Asaharovi poradcovia zbaviť dôkazu. Telo mŕtveho zabalili a spálili a pozostatky rozsypali v areáli sekty. Podobný bol aj osud ďalšieho mladého mnícha, ktorý bol prichytený pri sexuálnom styku – bol uškrtený a jeho telo bolo spálené.⁷⁴ Vražda bola pre predákov sekty novou záležitosťou, a aby ju vedeli čo najlepšie utajiť, potrebovali efektívnejšie prostriedky. Tie im poskytol Asahara vo forme svojho údajného vynálezu, ktorý nazýval „konečným čističom“.⁷⁵

Konečný čistič bol vlastne veľkou spaľovňou, ktorú si Asahara dal patentovať ešte v roku 1992 pod svojím vlastným menom Macumoto Čizuo. Zariadenie dokázalo vygenerovať až 1500 °C, čo za pol hodiny premenilo aj ľudské telo na necelý kilogram popola. Na jeho základe neskôr vznikol nový nápad, ktorý sa nazýval jednoducho „mikrovlnkou“. Sekta zakúpila stroj desaťkrát silnejší ako domáca mikrovlnná rúra, na ktorý vedci napojili šesť veľkých kovových sudov. Do tých potom naložili telá obetí a počkali, až kým sa úplne nespália. To málo, čo z tiel zostalo, dali vedci do roztoku kyseliny dusičnej a konečných pozostatkov sa zbavili.⁷⁶ Predáci sekty podľa odhadov zavraždili okolo 50 ľudí, avšak v dôsledku ich mlčania a dôkladnosti pri zbavovaní sa tiel sa osudy niektorých nezvestných členov sekty možno nikdy úplne neobjasnia.

---

⁷³ zdroje neuvádzajú meno

⁷⁴ Brackett, 92-93.

⁷⁵ Z anglického prekladu „Final Cleaner“

⁷⁶ vid' Kaplan a Marshall, 117-118.

5 Atentáty a útoky mimo sekty

V súvislosti s Óm Šinrikjó sa najčastejšie uvádza útok na civilistov v roku 1995, kedy členovia sekty vypustili smrteľný jed sarín do niekoľkých preplnených vozňov tokijského metra. Tomuto záťahu však predchádzal rad ďalších (aj keď vo väčšine prípadov menej úspešných) atentátov. Porážka vo voľbách v roku 1990 bola veľkým zlomovým bodom v živote Asaharu, a tým pádom aj v ideologickom vývoji sekty. Asahara, ktorý zo svojho neúspechu obviňoval verejnosť, sa od nej úplne odvrátil, a namiesto spasenia ľudí začal plánovať ich skazu. V tejto dobe sa v kázňach začal čoraz častejšie objavovať obraz Armagedonu a zániku celého Japonska (samozrejme s výnimkou verných stúpcov Óm Šinrikjó).

V apríli 1990 bola v laboratóriách sekty dokončená výroba vysoko otravného botulotoxínu, ktorý za vhodných podmienok aj vo veľmi malom množstve dokáže nakaziť tisíce ľudí. Po nepodarenom útoku na japonský parlament mala byť látka použitá na vyvraždenie cisárskej rodiny, v deň svadby princa Naruhita, ktorý si dňa 9. júna 1990 mal zobrať svoju snúbenicu, Owadu Masako. Botulotoxín našťastie nezabral ani po druhýkrát, a výskumníci sekty svoju pozornosť obrátili na iné smrtiace látky, spomedzi ktorých sa nakoniec najlepšie osvedčil sarín.

5.1 Incident v Macumote

Asi rok po nepodarenom pokuse o atentát pomocou botulotoxínu sa sekta dostala do problémov so zákonom – v meste Macumoto v prefektúre Nagano si totiž zakúpila pozemok pre svoju novú filiálku. Aby miestni obyvatelia nemohli protestovať, kúpa bola realizovaná v mene potravinárskej firmy, ktorá však v skutočnosti patrila sekte. Podvod bol odhalený a začal sa zdĺhavý súdny proces, ktorý skončil v máji 1994, pričom traja sudcovia mali svoj rozsudok vyhlásiť o dva mesiace neskôr.⁷⁷ Agresívne sektárske taktiky tentoraz nepomohli a všetko nasvedčovalo tomu, že súdny proces prehrajú. V tejto situácii dospel Asahara k názoru, že treba znova konať. V laboratóriách strediska sekty sa len krátko predtým dokončila výroba novej smrteľnej látky – sarínu, ktorá bola pripravená na použitie proti sudcom v Macumote.

Členov, ktorí mali atentát spáchať, vyberal (podobne ako v prípade vraždy Sakamota Cucumiho) sám Asahara. Podľa pôvodného plánu mala skupina zaútočiť, keď sa všetci traja sudcovia budú nachádzať v budove súdu. Pomocou zariadenia zabudovaného do nákladného

---

⁷⁷ Kaplan a Marshall, 139.

auta mali cez malé okno vozu vypustiť pred budovou sarín. Nie je isté, či mal útok slúžiť iba na zastrašenie sudcov; každopádne však látka, ktorú sektárski vedci vytvorili, bola dostatočne silná na to, aby ľudí v budove zavraždil. Útok bol naplánovaný na 27. júna, avšak – ako v dejinách sekty neraz – do plánov sa vkradla chyba. Murai Hideo, ktorý mal akciu riadiť, zaspal, a tak skupina členov vyrazila do Macumota až v poobedňajších hodinách.⁷⁸

Zdržanie spôsobilo, že skupinka stúpencov dorazila na miesto činu v dobe, keď už sudcovia budovu opustili a vrátili sa do svojich domovov. Tento neúspech zo strany sekty nepochybne zachránil veľa životov, avšak Murai sa rozhodol atentát vykonať aj za týchto podmienok; pravdepodobne zo strachu informovať Asaharu o svojom neúspechu. Sarín sa teda rozhodli rozptýliť neďaleko nájomného domu, kde traja sudcovia bývali a ktorého adresu si členovia dopredu zistili (pravdepodobne aby mohli sudcov sledovať). Svoje vozidlo zaparkovali na parkovisku neďaleko domu; podľa Muraiových výpočtov mal vietor odviať smrtiacu látku až k bydlisku sudcov, pričom skupina členov sekty by mohla po vykonaní útoku nepozorovane ujsť. Avšak náhla zmena smeru vetra spôsobila, že sarín nezasiahol dom sudcov priamo a všetci traja prežili. Kvôli ujme na zdraví však nemohli pracovať a k vyhláseniu rozsudku nikdy nedošlo. No namiesto ich bytov sa sarín dostal do ďalších nájomných a rodinných domov v okolí. Chyby v Muraiových výpočtoch tak spôsobili sedem úmrtí a poškodenie na zdraví u viac než dvesto nevinných ľudí, pričom väčšina z nich mala trvalé následky.⁷⁹ Pre sektu sa ale útok prekvapivo nestal osudnou chybou. Aj napriek radu omylov trvalo dlho, kým si polícia spojila meno sekty s udalosťami v Macumote.

5.1.1. *Kono Jošijuki*

Obetným baránkom japonskej polície sa stala jedna z obetí útoku, Kono Jošijuki, ktorý býval v rodinnom dome v štvrti, ktorú Muraiova skupina zaplavila sarínom. Bol hospitalizovaný spolu so svojou manželkou a dvoma dcérami. Rodina nakoniec útok prežila, ale Konova manželka zostala v kóme. Polícia v rámci vyšetrovania prehľadala Konov dom (bol totiž prvý, ktorý zavolať v osudný večer o pomoc) a našla devätnásť rôznych chemikálií, ktoré boli podľa Konových slov zakúpené na vyhotovenie fotografií. Vyšetrovatelia sa však zhodli na tom, že majiteľ domu chcel pripraviť herbicíd, pričom sa mu podarilo omylom vytvoriť smrteľnú látku. Aj keď experti na chemikálie neskôr vyhlásili, že látky nájdené v dome nemohli slúžiť na vytvorenie sarínu, japonská polícia a médiá nemali žiadneho iného

---

⁷⁸ Kaplan a Marshall, 140.

⁷⁹ Roman Prymula a kol., *Biologický a chemický terorizmus* (Praha: Grada, 2002) 146.

kandidáta, ktorého by z incidentu v Macumotu mohli obviniť. Fakty pracovali v prospech polície: Kono v minulosti pracoval pre firmu s chemikáliami a v jeho dome boli nájdené podozrivé látky. Okrem toho bol prvým z tých, čo žiadali o lekársku pomoc a smrteľný plyn bol vypustený z miesta hneď vedľa jeho domu.⁸⁰ S manželkou ležiacou v kóme musel Kono čeliť nielen polícii, ktorá ho chcela donútiť, aby sa priznal, ale aj reportérom a médiám či obyvateľom Macumota, ktorí ho často slovne napádali a vyzývali, aby sa z mesta odsťahoval.⁸¹

Kono Jošijuki zostal hlavným podozrivým, až kým v roku nasledujúcom po útoku sektárov na pasažierov metra v Tokiu, nebolo dokázané, že atentát v Macumote bol tiež prácou Óm Šinrikjó. Veľké japonské denníky sa mu ešte v tom istom roku verejne ospravedlnili a po nich sa Kono konečne dočkal aj ospravedlnenia zo strany polície. Jeho manželka nakoniec umrela v roku 2008 po štrnástich rokoch v kóme.⁸²

5.2 Postavenie japonskej polície v súvislosti s fungovaním Óm Šinrikjó

V súvislosti s obvinením nesprávneho človeka po atentáte v Macumote je nevyhnutné spomenúť rolu japonskej polície počas fungovania Óm Šinrikjó. Ako ukazuje aj prípad Kona Jošijukiho, jedným z hlavných dôvodov, prečo mohla sekta tak dlho a nerušene fungovať, bola neschopnosť japonskej polície a bezpečnostných orgánov označiť členov Óm Šinrikjó ako vinníkov (a to aj napriek radu indícií a dôkazov). Svoju úlohu v tom zohráva aj už spomínaný dodatok k ústave o slobodnom vierovyznaní, avšak korene problému spočívali v organizácii a zaostalých spôsoboch vyšetrovania policajných síl, ktoré boli zvyknuté na iný typ hrozby.

V období po druhej svetovej vojne, a predovšetkým počas studenej vojny, sa v Japonsku objavilo viacero ľavicovo orientovaných radikálnych skupín, zvaných *kageki-ha* (過激派), ktoré sa stali hlavným nebezpečenstvom pre krajinu. Aj keď sa týmito skupinám neraz podarilo úspešne vykonať nejaký atentát, japonským policajným silám sa darilo relatívne dobre v boji proti nim. Počas studenej vojny nemali tieto skupiny skoro žiadny prístup k zbraniam a museli si vyrábať vlastné, primitívnejšie verzie, čo dávalo polícii náskok. Tieto skupiny sa tiež otvorene priznávali k svojim ideám a nevedilo im byť označené za nepriateľov štátu. Preto, aj keď boli tieto skupiny stále nebezpečné, polícia mala jasný

---

⁸⁰ *The New York Times*, 2. jún 1995

⁸¹ *Asahi shinbun*, 6. febr. 2003

⁸² *The Japan Times*, 6. aug. 2008

obraz nebezpečenstva, ktorému čelí, a mohla vytvoriť inštitúcie, ktoré by sa touto hrozbou zaoberali.

Óm Šinrikjó bolo skupinou, na ktorú sa uvedené kritériá nevzťahovali. Vďaka rozľahlej operácii v zahraničí (predovšetkým v Spojených štátoch a Rusku) a rôznym fiktívnym firmám dokázalo získať nebezpečné zbrane, ako aj zariadenia na ich výrobu bez toho, aby o tom japonská polícia vedela. Kvôli agresívnemu vystupovaniu voči akýmkoľvek obvineniam zo strany médií alebo miestnych obyvateľov si polícia so sektou nechcela bez dôkazov začínať. Óm Šinrikjó tiež odmietalo byť označené ako teroristická skupina (dokonca aj po udalostiach v tokijskom metre) a obhajovalo svoju nevinu a status náboženskej organizácie, čím zostala forma nebezpečenstva, ktoré sekta predstavovala, nešpecifická a nevyspytateľná. Pre bezpečnostné organizácie bola sekta problémom, akému nikdy predtým nečelili a na ktorý neboli ani zďaleka pripravení.

Nepripravenosť štátnej bezpečnosti ilustruje fakt, že žiadna z jej inštitúcií vrátane Úradu pre výskum verejnej bezpečnosti (v japončine 公安調査庁, *kóančósáčó*) nemala oddelenie, ktoré by sa zaoberalo náboženskými skupinami alebo ich pozorovaním. Óm Šinrikjó vďaka svojmu statusu jednoducho unikalo sfére policajného dozoru. Spôsoby polície na získavanie informácií o nejakej skupine sa do 90. rokov tiež dost' zastarali, keďže ich základom bola spolupráca so širšou verejnosťou pomocou dotazníkov alebo pozorovanie členov danej radikálnej skupiny, ktorí sa zúčastnili nejakých verejných demonštrácií. To mohlo fungovať v prípade zoskupení, ktorých členovia stále žili alebo pracovali v mestách, a tak o nich miestna komunita voľačo vedela. Polícia sa spoliehala na túto metódu aj kvôli tomu, že tajné operácie a odpočúvanie telefónov boli protiústavné.⁸³ Óm Šinrikjó, ktoré učilo svojich členov asketizmu a prerušeniu všetkých vzťahov s vonkajším svetom, mohlo dohľadu polície hravo uniknúť. V neskorších rokoch bolo vedenie sekty dokonca krok pred políciou, pretože sa mu podarilo do svojich radov prilákať pracovníkov japonskej polície a sebaobranných síl. Títo členovia tak získavali cenné informácie napríklad o pripravovaných raziách.

Aby sme však mohli japonskú políciu v súvislosti s Óm Šinrikjó posudzovať spravodlivo, treba spomenúť, že sa s danou otázkou do určitej miery zaoberala – ak nie pre iný dôvod, tak kvôli silnejúcemu tlaku zo strany verejnosti a médií. Problémom policajných

---

⁸³ Christopher W. Hughes, „The Reaction of the Police and Security Authorities to Aum Shinrikyō,“ *Religion and Social Crisis in Japan: Understanding Japanese Society through the Aum Affair*, Robert J. Kisala a Mark R. Mullins, ed., (New York: Palgrave, 2001) 60.

síl bol ale nedostatok dôkazov. Keďže išlo o náboženskú skupinu, ktorá mala navyše dost' nemálo agresívneho právneho zástupcu, polícia potrebovala mať dobrý dôvod, aby mohla sektu obviňovať a vykonať raziu v jej zariadeniach. Dostatočne spoľahlivý dôkaz sa im nakoniec ponúkol v marci 1995 po ďalšom nešťastnom incidente, ktorý bol tentoraz spojený s únosom a vraždou. Tá v konečnom dôsledku podnietila celú radu udalostí a spečatila osud Óm Šinrikjó.

5.3 Útok na tokijské metro

Stredobodom učení Asaharu Šókóa sa do roku 1995 stala myšlienka Apokalypsy a zničenie všetkého „zla“ vo svete (pričom zlo predstavovalo prakticky všetko okrem učení a členov sekty). Môže sa preto zdať, že sarínový útok na cestujúcich tokijského metra bol uskutočnením guruových plánov na vojnu proti ľudstvu. Atentát ale mal omnoho pragmatickejší dôvod, a to odvrátenie pozornosti polície od razie v stredisku Óm Šinrikjó, ktorú v tej dobe plánovala.

Použitie sarínu proti nevinným ľuďom je bezpochyby najznámejším činom Óm Šinrikjó, ako aj zlomovým bodom v histórii moderného terorizmu. Incidentu bola venovaná veľká pozornosť zo strany médií a bol do detailov opísaný v niekoľkých publikáciách, kvôli čomu sa mu v tejto práci budeme venovať iba v skratke.

5.3.1 Únos Kariji Kijošiho

Karija Kijoši bol v roku 1995 67-ročným vedúci malej notárskej kancelárie v tokijskej štvrti Šinagawa. Kancelária patrila pôvodne jeho sestre, ktorá sa však v roku 1993 stala laickým členom Óm Šinrikjó a postupne darovala Asaharovi obrovské množstvo peňazí. Guru sa ju preto rozhodol presvedčiť, aby sa stala mníškou a sekte darovala aj svoj zostávajúci majetok. Karijova sestra sa nakoniec vo februári 1995 rozhodla utiecť pred nátlakom sekty a ukryť sa. Či Karija vedel, kde sa jeho sestra nachádza, nie je isté, každopádne Asahara požiadal niekoľko členov sekty, aby Kariju uniesli a dostali z neho informácie. Malá skupina členov naňho počkala na ulici pred budovou kancelárie a natlačili ho do dodávkového auta, kde ho dávkou drog zneškodnili a odniesli do strediska sekty. Karija dostal dávku drogy pravdy, ktorá ho však namiesto očakávaného účinku dostala do kómy a zabila. Jeho telo sa potom spálilo v jednom z Asaharových konečných čističov.⁸⁴

Táto akcia, ktorá mala za účel získať informácie o nezvestnom členovi, sa skončila neúspechom zo strany sekty – o to viac, že jeden z únoscov nevedome poskytol dôkaz

---

⁸⁴ Brackett, 127-128.

japonskej polícii proti Óm Šinrikjó. Macumoto Takeši bol mladým členom sekty, ktorý bol poverený prenajať dodávkový automobil na únos. Zanechal svoje odtlačky prstov na papieroch, ktoré musel v požičovni podpísať, a našli sa aj očití svedkovia únosu, ktorí si zapamätali poznávaciu značku vozidla.⁸⁵ K tomu sa pridala fakt, že Macumoto bol členom Óm Šinrikjó, a polícia mala konečne indície, na ktoré čakala.

Polícia už v tejto dobe predpokladala, že by sa v jednej z budov strediska Óm Šinrikjó mohol vyrábať sarín, alebo podobné nebezpečné látky. Týždeň pred plánovanou raziou preto požiadala japonskú armádu o poskytnutie stoviek plynových masiek a ochranných odevov. Takáto neobvyklá požiadavka vzbudila pozornosť dvoch seržantov, ktorí informovali sektárskych vodcov o pripravovanom záťahu polície, ktorý bol naplánovaný na 22. marca, čiže len o niekoľko dní neskôr.⁸⁶ Vedenie sekty tak nemohlo strácať čas – malo len pár dní na to, aby vymyslelo účinný spôsob, ako odvrátiť pozornosť polície od Óm Šinrikjó. Najlepším riešením sa zdal byť – ako už predtým neraz – teroristický útok.

5.3.2 *Sarín v tokijskom metre*

Asahara Šókó rozhodol, že nový plán na útok sa uskutoční 20. marca, čiže dva dni pred plánovanou raziou. Jeho tím vedcov musel za pár dní vyrobiť veľkú dávku sarínu, ktorá sa mala použiť proti cestujúcim v tokijskom metre. Asahara naplánoval atentát tak, aby sa týkal trás metra, ktoré prechádzajú cez rušnú stanicu Kasumigaseki, čiže trasy Hibija, Marunouči a Čijoda. V blízkosti stanice sa nachádza nielen riaditeľstvo japonských policajných síl, ale aj niektorých štátnych výkonných orgánov. Ak by plán vyšiel, sarín by nakazil okrem iných aj tisíce štátnych zamestnancov a ochromil japonskú políciu, ako aj veľkú časť mesta.

Organizáciu mal na opäť starosti Murai Hideo. Ten vybral piatich členov sekty, ktorí mali vypustiť v súpravách metra sarín. Medzi nimi bol Hajaši Ikuo, povolaním lekár a Asaharov minister zdravia. Ostatných si Murai vybral z radov svojho vlastného ministerstva vedy a technológie. Ku každému z nich potom vybral šoféra, ktorí mali za úkol riadiť únikové vozidlo. Medzitým sa sarín, vyprodukovaný v sektárskom laboratóriu zabalil do malých plastových vreciek. Vyrobených bolo jedenásť dávok.⁸⁷

---

⁸⁵ vid' Brackett, 128.

⁸⁶ Tamtiež, 129.

⁸⁷ vid' Michael Tooma, *Safety, Security, Health and Environment Law*, (Annandale: Federation Press, 2008) 59.

Na útok si Murai vybral najrušnejšiu rannú hodinu – 8:00 hod. Vybraní členovia mali za úlohu nastúpiť do im prideleného vlaku, dať pod svoje sedadlo vrecká naplnené sarínom (ktoré boli zabalené do novín, aby boli menej nápadné) a pred výstupom ich prepichnúť naostreným koncom dáždnika. Členovia dostali aj tabletky s protilátkou, ktoré mali užiť dve hodiny pred útokom, a injekcie pre prípad, že by sa niektorý z nich dostal do kontaktu s látkou.⁸⁸ Po finalizácii plánu sa tím vrátil do Tokia, kde mali počkať do zahájenia útoku.

Okolo šiestej ráno sa skupina dala do pohybu. Piaty členovia užíli protilátku a vydali sa v spoločnosti svojich šoférov na vyznačené stanice. S výnimkou Hajašiho Jasua, ktorý si zobral tri, so sebou každý z nich niesol dve dávky sarínu. Každý z piatich atentátnikov nastúpil do jedného z vlakov smerom na stanicu Kasumigaseki. Aj keď v Asaharovom smrteľnom pláne mali všetci piati rovnakú úlohu, útoky skončili so značnými rozdielmi v intenzite; ich dopad bol však v každom prípade tragický. Sarín usmrtil 12 ľudí, pričom z tisícok obetí zostalo asi 1000 s vážnymi následkami.⁸⁹

Asaharova vízia útoku spočívala bezpochyby v rýchlom prepuknutí hystérie, pričom by sa za zlomok sekundy zvipli v bolesti tisíce ľudí po celom Tokiu. V tomto prípade si však katastrofa nechala na seba počkať – vlaky so sarínom pokračovali vo svojej ceste na niekoľko ďalších staníc, než si personál, alebo cestujúci uvedomili závažnosť situácie. Sarín sa zo začiatku nešíril rýchlo a nebol zďaleka taký silný, ako si to guru predstavoval. Veľa z prvých obetí, nepriamo zasiahnutých sarínom, sa dostalo von zo stanice, alebo až do práce, kde im prišlo zle. Na prvých stanicach z vlakov vystúpilo pár ľudí, sťažujúcich sa na závraty, ale zo začiatku v týchto ojedinelých prípadoch staničný personál nehľadal žiadnu súvislosť. Trvalo nejakú dobu, kým bola prevádzka vlakov postupne pozastavená a súpravy boli vyprázdnené.⁹⁰

Šťastím v nešťastí pre cestujúcich tokijského metra dňa 20. marca roku 1995 bolo, že použitý jed mal kvôli uponáhľanej výrobe nečistoty, vďaka čomu bol finálny produkt len tridsaťpercentný sarín. Tým sa jedovatosť látky do veľkej miery znížila, na rozdiel od čistého sarínu, ktorý je bez pachu, táto látka po vypustení silne zapáchala, čo varovalo cestujúcich metra.⁹¹

---

⁸⁸ vid' Tooma, 59.

⁸⁹ Tamtiež, 56.

⁹⁰ Tamtiež, 61.

⁹¹ Tamtiež, 55.

Napriek tomu, že vodcovia sekty mali iba pár dní na naplánovanie, plán tentoraz fungoval; obeťami útoku sa však nestali pracovníci polície ani vládnych organizácií. Asaharov plán kompletne imobilizovať políciu tak zlyhal, pretože k razii nakoniec došlo v plánovanom čase, 22. marca. Polícia síce sektu verejne stále neobvinila, ale denníky a televízne stanice už boli menej opatrné. Od atentátu v Macumote sa na sektu obracala oveľa väčšia pozornosť zo strany verejnosti a nebolo ťažké spájať aktuálny útok s Óm Šinrikjó, veď použitá látka bola rovnaká a atentátnici nebrali žiadny ohľad na životy civilistov – presne ako v júni predošlého roku. Ku skončovaniu so sektou chýbalo už len vzchopenie sa policajných síl Japonska.

5.4 Osud sekty po útoku na tokijské metro

Informácie o razii sa v radoch sektárskeho vedenia rýchlo rozšírili a stredisko sekty vo Fudžinomiji ožilo skupinami členov, ktorí sa snažili zničiť toľko dôkazov, koľko len mohli. Za dva dni stihli ukryť a zničiť množstvo chemikálií a dokumentov, pričom asi stovka dôležitých členov – vrátane atentátnikov z metra a Asaharu – stihlo utiecť a skryť sa pred políciou.⁹²

Dňa 22. marca začal dlho očakávaná razia polície proti Óm Šinrikjó – kým asi tisícka policajtov prepadla stredisko sekty, stovky ich kolegov prehládávali zariadenia po celej krajine. Pod horou Fudži sa postupne odkrývali zásoby chemikálií a omamných látok, väzenia, priestory na mučenie členov či Asaharov konečný čistič. Polícia našla desiatky členov vo vážnom zdravotnom stave, z ktorých niektorí niesli stopy po pokusoch.⁹³ Záťah trval týždeň, a aj keď bol zdanlivo úspešný, väčšina vedenia sekty stihla uniknúť, a tak polícia vo svojich rukách nemala žiadneho zatknutého člena. Prácu policajtov nezľahčovala ani rastúca nespokojnosť zo strany verejnosti, ktorá sa stále cítila byť v ohrození.

Celoštátne pátranie po členoch Óm Šinrikjó začalo prinášať výsledky po prvých týždňoch. Polícia začiatkom apríla zadržala Hajašiho Ikua a Niimiho Tomomicua. Hajaši bol nielen jedným z atentátnikov v tokijskom metre, ale aj lekárom v sektárskej nemocnici, kde bolo usmrtených niekoľko ľudí. Niimi mal na starosti únosy, trestanie a vraždy členov. K nim sa za pár dní pridala Hajakawa Kijohide, člen skupinky poverenej vraždou

---

⁹² Ben Sheppard, *The psychology of strategic terrorism: public and government responses to attack*, (Taylor & Francis, 2008) 74.

⁹³ Sheppard, 74.

Sakamotovcov. Stovky členov zatkla polícia so smiešnymi obvineniami, len aby boli dočasne za mrežami.⁹⁴

Napriek rastúcemu počtu vážnych obvinení zo strany polície sa niektorí poprední členovia Óm Šinrikjó mohli stále pohybovať na slobode; bol to predovšetkým Džójú Fumihiro, ktorý sa po návrate z Ruska stal hovorcom sekty. Džójú, ktorý rozprával plynule po anglicky, sa rýchlo stal idolom mladých dievčat, pričom vehementne obhajoval nevinu sekty. K nemu sa pridala Murai Hideo, Asaharov minister vedy a technológie, ktorý pripisoval vinu za útoky Spojeným štátom americkým. Murai sa nakoniec svojho súdneho procesu nedočkal – dňa 23. Apríla 1995 bol pred očami skupiny novinárov dobodaný na smrť kuchynským nožom. Páchateľ Džo Hirojuki bol na mieste zadržaný, ale okolnosti vraždy (predovšetkým či konal z vlastnej iniciatívy alebo či bola vražda objednaná) zostávajú dodnes neobjasnené.⁹⁵

V deň Muraiovej vraždy zadržala polícia ďalších dvoch predákov sekty – Cučiju Masamiho a Endóa Seičiho. Obidvaja boli vedúcimi chemikmi Óm Šinrikjó; vďaka nim mala sekta zásoby najrôznejších nervových plynov a toxínov. Za niekoľko týždňov sa do radov zatknutých pridala Inoue Jošihiro, mladý minister spravodajstva, ktorý pomáhal pri plánovaní útokov na tokijské metro a bol jedným z únoscov Kijošiho Kariju.⁹⁶

S väčšinou vedenia sekty za mrežami nastal pre políciu čas zatknúť aj Asaharu Šókóa, najdôležitejšieho človeka sekty. Guru sa ukrýval v malej komnate medzi dvoma poschodiami jednej budovy strediska sekty. Keď sa ho snažili odvieť, Asahara policajtom nedovolil dotknúť sa ho, keďže telo posvätného učiteľa bolo nedotknuteľné. Jeho idey o vlastnej moci už ale nikoho nedokázali ohúriť; guru bol posadený do policajného auta a o hodinu neskôr už sedel v cele.⁹⁷

Tri dni po zatknutí Asaharu sa polícii podarilo vystopovať aj Macumota Takešiho – šoféra vozidla, ktorým bol unesený Karija Kijoši. Džójú Fumihiro, hovorca sekty, bol zatknutý v októbri 1995, spolu s právnikom Aojamom Jošinobuom. Do konca roku sa podarilo zadržať okolo 350 členov, z ktorých bola asi polovica neskôr prepustená.⁹⁸ Pátranie po niektorých nezvestných členoch však neskončilo; Hajaši Jasuo, atentátnik ktorý v

---

⁹⁴ Kaplan a Marshall, 268-269.

⁹⁵ J. Poolos, *The nerve gas attack on the Tokyo subway*, (New York : Rosen Publishing Group, 2003) 46.

⁹⁶ Kaplan a Marshall, 276., 280.

⁹⁷ Tamtiež, 281.

⁹⁸ Tamtiež, 284.

tokijskom metre vypustil medzi cestujúcich tri dávky sarínu, bol na úteku až do decembra 1996, kedy ho polícia zadržala na ostrove Išigaki, 1600 kilometrov od hlavného mesta. Po troch osobách obvinených zo spoluúčasti na niektorých zo zločinov sekty (medzi ktorými je Takahaši Kacuja, jeden zo šoférov počas útoku na tokijské metro) japonská polícia stále pátra.⁹⁹

Súd sa začal zaoberať vedúcimi osobnosťami sekty v roku 1996. Japonské sudy sú neblaho preslávené procesmi, ktoré môžu trvať celé roky, a ani v prípade Óm Šinrikjó tomu nebolo inak. Vodcovia sekty čelili okrem iných obvineniam z vraždy, pokusu o vraždu či únosu. V niektorých prípadoch trvalo viac než päť rokov, kým súd schválil trest pre daného člena. Súdne konanie komplikovalo aj stále odvolávanie sa obžalovaných členov, pričom rozsudok musel neraz schváliť až japonský Najvyšší súd.

Na najvyšší trest, teda trest smrti, bolo do roku 2004 odsúdených trinásť členov sekty. Aj keď sa väčšina z predákov snažila vyjednávať, aby sa im za poskytnuté informácie znížil trest na neurčitú dobu vo väzení, nakoniec uspel len Hajaši Ikuo, ktorý bol v roku 1998 odsúdený na doživotie a nútenú prácu.¹⁰⁰

Medzi odsúdenými na trest smrti (ktorý sa v Japonsku vykonáva obesením) sa nájdu predáci sekty, aj niektorí členovia, ktorí spolupracovali na sarínových útokoch v tokijskom metre a v Macumote. Hajakawa Kijohide, Niimi Tomomicu, Endó Seiči a Cučija Masami boli odsúdení na smrť v rokoch 2000 až 2004. Inoue Jošihiro bol v roku 2000 odsúdený na doživotie vo väzení, pretože podľa súdu zastával iba funkciu organizátora. O štyri roky neskôr sa však Vrchný súd rozhodol trest prehodnotiť, s odôvodnením, že Inoue nesie rovnakú zodpovednosť ako tí, ktorí sarín naozaj vypustili, ho odsúdil na trest smrti.¹⁰¹ Tento rozsudok bol znova schválený Najvyšším súdom v roku 2009 po neúspešnej apelácii zo strany Inoueho.¹⁰²

Najväčšie očakávania mala japonská verejnosť s veľkou pravdepodobnosťou ohľadom súdneho procesu Asaharu Šókóa. Ten musel čeliť trinástim obvineniam a na začiatku procesu bol reprezentovaný dvanástimi právnikmi. Guru však svoju aroganciu nestratil ani po mesiacoch vo väzení. Onedlho po svojom zatknutí prestal komunikovať s policajtni a na súde odmietol odpovedať na otázky. Súdny proces na Obvodnom súde v

---

⁹⁹ Murakami, 104., 127.

¹⁰⁰ *The Japan Times*, 2. mar. 1998

¹⁰¹ *The New York Times*, 29. máj 2004

¹⁰² *The Japan Times*, 11. dec. 2009

Tokuu sa nakoniec Ťahal aŤ osem rokov, ale vo februári 2004 bol Asahara odsúdený na smrť a stal sa tak dvanástym z radov Óm Šinrikjó, ktorý takýto trest dostal.¹⁰³ Očakávania sa tak naplnili len čiastočne. Trest smrti pre vodcu sekty si prialo bezpochybnne veľa ľudí, avšak kvôli jeho mlčaniu sa o Asaharovom živote či motívoch obyvateľstvo Japonska nič nedozvedelo.

Obhajoba po vyhlásení rozsudku ihneď podala odvolanie – dôvodom mal byť Asaharov údajný zlý psychický stav, kvôli ktorému by nemohol byť odsúdený. Jeho mlčanlivosť mala byť podľa právnikov dôkazom toho, že bývalý vodca sekty už nebol príčetný. Asaharov tím však nakoniec nestihol do stanoveného dátumu predložiť dokumenty potrebné na apeláciu. Guru bol vyšetrený psychológom vymenovaným súdom; podľa výsledkov tohto vyšetrenia sa Asahara rozhodol s okolím nekomunikovať na základe vlastného rozhodnutia a jeho zdravotný stav nebránil tomu, aby bol odsúdený. Keďže Vrchný súd apeláciu odmietol, skupina obhajcov podala svoje posledné odvolanie na Najvyšší súd v roku 2006. Toto odvolanie bolo o tri mesiace neskôr – v septembri toho istého roku – odmietnuté, čím sa rozsudok po dlhých rokoch konečne finalizoval.¹⁰⁴ Do dnešného dňa však k vykonaniu rozsudku smrti v prípade bývalých členov Óm Šinrikjó nedošlo a je otázne, či Asaharu alebo jedného z jeho spoluvinníkov niekedy popravia.

---

¹⁰³ *The New York Times*, 28. febr. 2004

¹⁰⁴ *The Japan Times*, 17. sept. 2006

6 Sekta v súčasnosti

Po udalostiach nasledujúcich po útoku na cestujúcich tokijského metra bola budúcnosť sekty nejasná. Celé vedenie bolo za mrežami, alebo na úteku pred políciou, ktorá urobila niekoľko razíí v zariadeniach sekty po celom Japonsku. Štátne orgány spolu s väčšinou verejnosti hľadeli na Óm Šinrikjó s nedôverou a čakali, či sa pod nátlakom sama rozpustí. Prvým opatrením vlády voči sekte bolo rozhodnutie o odobratí statusu náboženskej organizácie. Predstavitelia Óm Šinrikjó sa síce odvolali, ale Vrchný súd toto odvolanie odmietol a v decembri 1995 sekta svoj status stratila. Ďalším krokom súdov, že ohlásili bankrot sekty, čím sa mohla začať likvidácia jej majetkov, predovšetkým v prospech obetí, alebo ich rodinných príslušníkov.¹⁰⁵

Vyššie uvedené opatrenia neboli jediné, ktoré vláda vo veci Óm Šinrikjó podnikla. Japonská vláda musela po aktuálnych udalostiach prehodnotiť dovtedy platný zákon týkajúci sa náboženských skupín. Prvý dodatok bol schválený ešte v roku 1995. Táto novelizácia umožnila ministerstvu školstva monitorovať finančný stav skupín, aby nedošlo k ďalším prípadom zneužitia daňovej úľavy náboženskými zoskupeniami. (Óm Šinrikjó zďaleka nebolo jedinou sektou, ktorá svoj status v tomto ohľade zneužívala.) Ďalší zákon, ktorý dovoľoval prísnejšiu kontrolu Óm Šinrikjó, schválili v roku 1999. Vďaka tomuto zákonu (zákon o regulácii skupín, ktoré v minulosti spáchali masovú vraždu, známy pod názvom *dantai kisei hó*, 団体規制法) mohli pracovníci Úradu pre výskum verejnej bezpečnosti prehľadať zariadenia danej skupiny. Ak sa ukázalo, že skupina stále predstavovala hrozbu pre spoločnosť, mohol jej úrad zakázať používanie zariadení či nehnuteľností až na šesť mesiacov.¹⁰⁶

Za daných okolností sa očakávalo, že sekta sa rozpustí a problém s Óm Šinrikjó bude definitívne vyriešený. Vládi však tento plán nevyšiel. Veľa z pôvodných členov sa naďalej hlásilo k sekte a hľadalo alternatívne spôsoby, ako ju udržať pri živote.

6.1 Aleph

Aj po udalostiach v marci 1995 sa našlo veľa členov Óm Šinrikjó, ktorí sa učení sekty vzdať nechceli. Napriek odhaleniu obrovského počtu najrôznejších zločinov, väčšina mníchov a mníšok žijúcich v strediskách sekty o tajných aktivitách svojich vodcov nevedela,

---

¹⁰⁵ Mark R. Mullins, „The Legal and Political Fallout of the „Aum Affair“, *Religion and Social Crisis in Japan: Understanding Japanese Society through the Aum Affair*, Robert J. Kisala a Mark R. Mullins, ed., (New York: Palgrave, 2001) 72.

¹⁰⁶ Tamtiež, 78-82.

a niektorí z nich sektu opustiť nechceli. Óm Šinrikjó aj po odobratí statusu náboženskej skupiny a s limitovaným počtom členov naďalej prežívala v malých skupinách v rôznych mestách po celom Japonsku.

Členovia sekty sa však z podpory širokej verejnosti tešiť nemohli. Japonsko sa totiž nedočkalo žiadneho ospravedlnenia či náznaku ľútosti zo strany sekty, čo situáciu značne zhoršovalo. Tí stúpenci, ktorí sa snažili začleniť do miestnej komunity, alebo dať svoje deti do štátnych škôl, sa neraz stretli s odporom miestnych obyvateľov. V niektorých prípadoch protesty zabránili tomu, aby si skupina členov v mene sekty prenajala byt. Terajší členovia boli pod tlakom miestnych obyvateľov, polície aj samotnej vlády. Preto sa sekta v roku 2000 – päť rokov po atentátoch v Tokiu – odhodlala podniknúť prvé kroky ku zlepšeniu obrazu sekty v očiach verejnosti.

V januári 2000 usporiadali predstavitelia sekty tlačovú konferenciu, na ktorej po prvýkrát uznali, že Asahara Šókó a viacerí sektárov nesie zodpovednosť za vraždy a iné kriminálne aktivity, a verejne sa ospravedlnili obetiam a ich rodinám. Taktiež oznámili, že sekta už nebude uznávať Asaharu ako svojho vodcu a že z doktrín sekty budú odstránené všetky učenia, ktoré nejakým spôsobom ospravedlňujú násilie. Zmenil sa aj názov sekty, na „Aleph“ (prvé písmeno hebrejskej abecedy). Novým lídrom sa stal Džójú Fumihiro, bývalý hovorca sekty, ktorý strávil vo väzení tri roky a bol prepustený koncom roku 1999.¹⁰⁷

Od roku 2000 sa predstavitelia sekty Aleph neustále snažia dokázať, že so „starým“ Óm Šinrikjó ich už nič nespája – nezdá sa však, že by sa ich úsilie vyplácalo. Necelý mesiac po spomínanej tlačovej konferencii sa na základe *dantai kisei hó* začalo monitorovanie sekty. Tá musí každé tri mesiace poskytnúť úradom informácie o svojich členoch a aktivitách a jej zariadenia môžu byť kedykoľvek preskúmané úradníkmi. Vedenie sekty podalo sťažnosť proti Úradu pre výskum verejnej bezpečnosti, avšak bez úspechu. Džójú a niektorí členovia sekty sa tiež zúčastnili spomienkových akcií spojených s útokom na tokijské metro a v roku 2007 sa stretli s Konom Jošijukim, obeťou útoku v Macumote. Aleph však malo aj vnútorné problémy. Nie všetci boli spokojní s Džójúovým vedením a napätie medzi vedúcimi osobnosťami rástlo, až kým v roku 2007 nedošlo k dlho očakávanému rozdeleniu sekty.

6.2.1 Hikari no Wa

5. marca 2007 oznámil Džójú svoj zámer opustiť Aleph a spolu so svojimi stúpencami vytvoriť novú sektu, ktorá by sa dištancovala od učení Asaharu, odsúdila

---

¹⁰⁷ Mullins, 82.

monoteizmus a stala sa prínosom pre spoločnosť.¹⁰⁸ V tej dobe malo Aleph vyše 1000 členov, z ktorých približne 400 žilo v zariadeniach sekty. Očakávalo sa, že približne 80 osôb z celkového počtu opustí sektárske rady. Dôvodom pre odchod boli rozpory medzi vedúcimi osobnosťami sekty, ktoré sa týkali predovšetkým rôznych učení. Kvôli tomu sa sekta rozdelila prakticky na dve frakcie, pričom od jari 2006 používali tieto skupiny odlišné zariadenia a finančné zdroje.¹⁰⁹ Džójúovo definitívne rozhodnutie opustiť Aleph bolo teda vyústením spomínaných nezhôd.

Džójú nakoniec Aleph opustil v máji 2007, pričom so sebou strhol približne 160 členov. Ako názov svojej novej skupiny zvolil *Hikari no wa* (ひかりの輪), t. j. Kruh svetla. Džójú od oznámenia svojho zámeru tvrdil, že plánuje spolupracovať s Úradom pre výskum verejnej bezpečnosti na základe zákona z roku 1999. Iba deň po oficiálnom rozdelení sekty Aleph, teda dňa 10. mája 2007, sa uskutočnila jej v poradí štvrtá prehliadka. V rámci tejto kontroly prehľadávali pracovníci úradu tokijskú centrálu sekty a približne dvanásť jej zariadení po celej krajine. Vo viacerých z nich našli portréty Asaharu, a to napriek Džójúovým opakovaným vyhláseniam, že jeho nová náboženská skupina nemieni mať nič spoločné s bývalým vodcom Óm Šinrikjó.¹¹⁰ Prístup oboch skupín (teda Hikari no wa aj Aleph) k Asaharovi zostáva otázný. Napriek snahe siekt presvedčiť verejnosť o svojej neškodnosti zostáva Asahara Šókó pre mnohých *sonši*, ctený učiteľ jogy a meditácie. Dá sa predpokladať, že ako preventívne opatrenie bude kontrola obidvoch skupín pokračovať aj v budúcnosti, spolu s kampaňou siekt za dokázanie svojej neškodnosti.

---

¹⁰⁸ *The Japan Times*, 11. máj 2007

¹⁰⁹ *The Japan Times*, 6. mar. 2007

¹¹⁰ *The Japan Times*, 11. máj 2007

Záver

Náboženstvo, predovšetkým budhizmus a šintoizmus, je hlboko zakorenené do japonskej kultúry a dodnes je dôležitou súčasťou každodenného života. Inak tomu nie je ani v prípade siekt, ktoré boli v Japonsku prítomné už od 7. storočia. Je síce pravda, že v japonskej histórii sa objavovali sekty bojovných mníchov, ale v modernej dobe bolo v krajine náboženské násilie prakticky neznámym pojmom. Našli sa síce skupiny (napríklad tzv. *kageki-ha*), ktoré kvôli dosiahnutiu svojich cieľov siahli po radikálnych riešeniach, k terorizmu ich však neviedli náboženské, ale politické dôvody. Obyvatelia ani bezpečnostné orgány Japonska teda neočakávali, že by sa nejaká sekta mohla uchýliť k zločinom takého kalibru, ako to bolo v prípade vodcov Óm Šinrikjó.

Japonsko sa považuje už desaťročia za jednu z najbezpečnejších krajín sveta. Platí to až dodnes, napriek udalostiam spojeným s vyčíňaním Óm Šinrikjó. Najčastejšia otázka, ktorá sa v súvislosti so sektou vyskytuje, znie: „Ako k tomu mohlo dôjsť?“ Ako to, že sa čin, ktorý sa stal míľnikom vo vývine náboženského terorizmu, mohol uskutočniť v krajine známej vďaka nízkej miere kriminality a slušnosti jej obyvateľov? Pri hľadaní odpovede na túto otázku zistíme, že sa nedá jednoducho zodpovedať. Dôvodov sa totiž nájde hneď niekoľko, a každý z nich má rovnaký podiel na „úspechu“ Óm Šinrikjó. Tieto hybné sily sú opísané v tejto práci – vďaka ich poznaniu sa totiž môžeme dostať aj bližšie k odpovedi na uvedené otázky.

Dalo by sa povedať, že jednou z pohnútok bola samotná japonská spoločnosť. História náboženstiev siahajúca stovky rokov do minulosti bola dobrým zázemím pre sektu, pričom nová generácia rozčarovaných Japoncov poskytla vhodnú cieľovú skupinu. Mladí ľudia osemdesiatych a deväťdesiatych rokov sa narodili do relatívne veľkého blahobytu, ale život, ktorý im doba diktovala bol dosť jednotvárný – dostať sa na dobrú školu, získať dobrú prácu a založiť si rodinu. Japonsko sa modernizovalo vo vysokom tempe a budhistické učenia Asaharu ponúkali šancu na únik pred nátlakom okolitého sveta. Náborári sekty svoje úsilie nekoncentrovali na vysokoškolákov náhodou – do sekty vstúpilo veľa študentov prominentných univerzít. Z týchto ľudí sa neskôr stala elita Óm Šinrikjó a vďaka ich odbornému vzdelaniu mohlo vzniknúť množstvo nebezpečných zbraní, ktoré sekta neskôr použila.

Ďalším dôležitým bodom je nepostačujúca pozornosť venovaná problémom s Óm Šinrikjó zo strany japonskej polície. Tento problém dopomohol k dlhodobému nerušenému

fungovaniu sekty. Nepripravenosť bezpečnostných síl čeliť hrozbám náboženského fanatizmu spojená s agresívnymi taktikami právnych zástupcov sekty spôsobili, že polícia neraz posunula smer svojho vyšetrovania inam. Podľa niektorých kritik dokonca nemuselo dôjsť k útoku na tokijské metro, keby polícia podnikla radikálne kroky hneď po incidente v Macumote, vďaka ktorému mala dosť indícií ukazujúcich na Óm Šinrikjó.

Sekta tiež dokázala naplno využiť problémy japonskej legislatívy týkajúce sa náboženských skupín. Nová povojnová ústava sa usilovala zaručiť slobodu vierovyznania, a platné zákony sa týkali len daňových či iných výhod. V prípade siekt sa teda vyskytovali výhody, ale žiadne obmedzenia. Potrebu zmeniť zákony pocítila japonská vláda až po odhalení spletitej siete kriminálnych aktivít Óm Šinrikjó.

Po zvážení uvedených súvislostí sa môže zdať, že aféra Óm Šinrikjó je čisto japonskou záležitosťou. Síce by bolo prehnané tvrdiť, že k niečomu podobnému nemohlo dôjsť v hociktorej inej krajine sveta, faktom ale zostáva, že celý príbeh sekty obsahuje množstvo japonských elementov. Zázemie pre rast sekty poskytla nešťastná kombinácia dejín a tradícií krajiny. O väčšiu slobodu pre náboženstvá sa síce usilovali okupačné sily Spojených štátov, ale ako sme už v práci spomínali, bolo to vďaka japonskej snahe všetko dodržať do posledného slova, že si pod záštitou ústavy náboženské skupiny mohli robiť, čo chceli. Svoj podiel na tom, že sekte nemalo vecí prejsť, mal aj japonský princíp zmýšľania: „Nestrkaj nos do cudzích vecí.“ Vedenie sekty sa síce dopustilo mnohých chýb, ale ľudia, ktorí spozorovali niečo nezvyčajné (napríklad v prípade dvoch sarínových útokov), si našli banálne vysvetlenie a problém rýchlo vypustili z hlavy.

V konečnom dôsledku je teda Óm Šinrikjó výsledkom typických japonských problémov a vplyvov a zostáva smutnou, ale dôležitou súčasťou moderných dejín Japonska. Dá sa predpokladať, že nové skupiny vzniknuté zo zostatkov Óm Šinrikjó budú aj naďalej fungovať, a tak zostanú kontroverznou témou každodenného života a pripomienkou nešťastných udalostí spred niekoľkých rokov.

Summary

The main topic of this bachelor's thesis is the Japanese religious group Aum Shinrikyō; it describes its development, from the founding of the group until present time. Each chapter reflects upon some changes, which took place in the sect over time, and the factors, that triggered these changes. The first chapter of this thesis shows how the new religions evolved over time in Japan, it recounts the time period in which the sect was founded, and compares Aum Shinrikyō to other contemporary religious groups. The second chapter deals with the life of Asahara Shōkō, the founder of Aum, while emphasizing the influence that some particular changes in his life had on the teachings or formation of the sect itself. The rest of this thesis is concerned with the everyday life of Aum's members, including some of the rituals and experiments they had to go through, some of which had ended up being lethal to many of them. The sarin attacks in the town of Matsumoto in 1994, and on the Tokyo subway in 1995 are also described, together with the consequences of these attacks. The final chapter is a brief summary of events connected to the new sect that was created by the new leadership of Aum (now called Aleph), and also of the governmental measures against religious groups considered a threat to society.

Bibliografia

Bowring, Richard, Peter Kornicki. *The Cambridge Encyclopedia of Japan*. Cambridge: Cambridge University Press, 1993.

Brackett, D. W. *Svatý teror – armageddon v Tokiu*. Praha: Mladá Fronta, 1998.

Clarke, Peter Bernard. *A Bibliography of Japanese New Religious Movements: With Annotations and an Introduction to Japanese New Religions at Home and Abroad – Plus an Appendix on Aum Shinrikyo*. London: Routledge/Curzon, 1999.

Cush, Denise, Catherine A. Robinson, Michael York. *Encyclopedia of Hinduism*. London: Routledge, 2008.

Gecse, Gusztáv, Horváth Henrik. *Bibliai kislexikon*. Budapest: Kossuth, 1984.

Hinnells, John R.. *A New Dictionary of Religions*. Oxford: Blackwell, 1995.

Hughes, Christopher W. „The Reaction of the Police and Security Authorities to Aum Shinrikyō.“ *Religion and Social Crisis in Japan: Understanding Japanese Society through the Aum Affair*. Ed. Robert J. Kisala, Mark R. Mullins. New York: Palgrave, 2001.

Keown, Damien. *A Dictionary of Buddhism*. Oxford: Oxford University Press, 2003.

Marshall, Andrew, David E. Kaplan. *The Cult at the End of the World: The Terrifying Story of the Aum Doomsday Cult, from the Subways of Tokyo to the Nuclear Arsenal of Russia*. New York: Crown Publishers, Inc., 1996.

Melton, J. Gordon, Christopher H. Partridge, ed. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*. Prekl. Zdeněk Vojtíšek. Praha: Euromedia Group - Knižní klub, 2006.

Metraux, Daniel A. *Aum Shinrikyo and Japanese youth*. Lanham: University Press of America, 1999.

Metraux, Daniel A. „Religious Terrorism in Japan: The Fatal Appeal of Aum Shinrikyo.“ *Asian Survey*, vol. 35. no. 12. Berkeley: University of California Press, 1995.

Mullins, Mark R. „The Legal and Political Fallout of the „Aum Affair.“ *Religion and Social Crisis in Japan: Understanding Japanese Society through the Aum Affair*. Ed. Robert J. Kisala a Mark R. Mullins. New York: Palgrave, 2001.

Murakami, Haruki. *Underground*. London: Vintage, 2003.

Poolos, J. *The nerve gas attack on the Tokyo subway*. New York : Rosen Publishing Group, 2003.

Prymula, Roman a kol. *Biologický a chemický terorismus*. Praha: Grada, 2002.

Repp, Martin. „Aum Shinrikyo and the Aum Incident: A Critical Introduction.“ *Controversial New Religions*. Ed. James R. Lewis. New York : Oxford University Press, 2005.

Stern, Jessica. *The ultimate terrorists*. Cambridge: Harvard University Press, 1999.

Tarō, Igarashi. *Shinshukyō to kyodai kenchiku*. Tōkyō: Chikuma Shobo, 2007.

Thomsen, Harry. *The New Religions of Japan*. Westport: Greenwood Press, 1963.

Tooma, Michael. *Safety, Security, Health and Environment Law*. Annandale: Federation Press, 2008.

Novinové zdroje

Kristof, D. Nicholas. „In Japan Gas Attack, He's The Wrong Man.“ *The New York Times*. 2. 7. 1995.

Onishi, Norimitsu. „After 8-Year Trial in Japan, Cultist Is Sentenced to Death.“ *The New York Times*. 28. 2. 2004.

„13th Death Sentence In Subway Attack.“ *The New York Times*. 29. 5. 2004.

„Aum's Dr. Hayashi faces life term for sarin attack.“ *The Japan Times*. 2. 3. 1998.

„Timeline of Asahara's court saga.“ *The Japan Times*. 17. 9. 2006.

„Joyu ready to take flock out of Aum.“ *The Japan Times*. 6. 3. 2007.

„Joyu-led splinter cult raided, Aum guru images found.“ *The Japan Times*. 11. 5. 2007.

„Woman left in coma by Aum '94 gas attack dies.“ *The Japan Times*. 6. 8. 2008.

„Top court upholds death for cultist.“ *The Japan Times*. 11. 12. 2009.

Asahi shinbun. 6. febr. 2003.

Internetové zdroje

Asahara, Shoko. *Supreme initiation: an empirical spritual science for the supreme truth*. New York: AUM USA Co., 1988. *Vadhrayana*. 5. apr. 2010.

<<http://vadhrayana.com.ar/english/inici/suprini2.htm>>

Eate, Philip N. „The Replication and Excess of Disciplinary Power in Sekigun and Aum Shinrikyo – A Foucaultian Approach.“ *New Voices*, vol. 2. *The Japan Foundation*. 2008. 19. dec. 2009. <<http://www.jpff.org.au/newvoices/current.html>>

The Constitution of Japan. Chapter III, Article 20. 1946. *Web Japan*. 20. apr. 2010. <<http://web-japan.org/factsheet/en/pdf/09Constitution.pdf>>

„Happy Science – The Basic Teachings.“ *Happy Science*. 2008. 8. 4. 2009. <<http://www.kofuku-no-kagaku.or.jp/en/page10.html>>

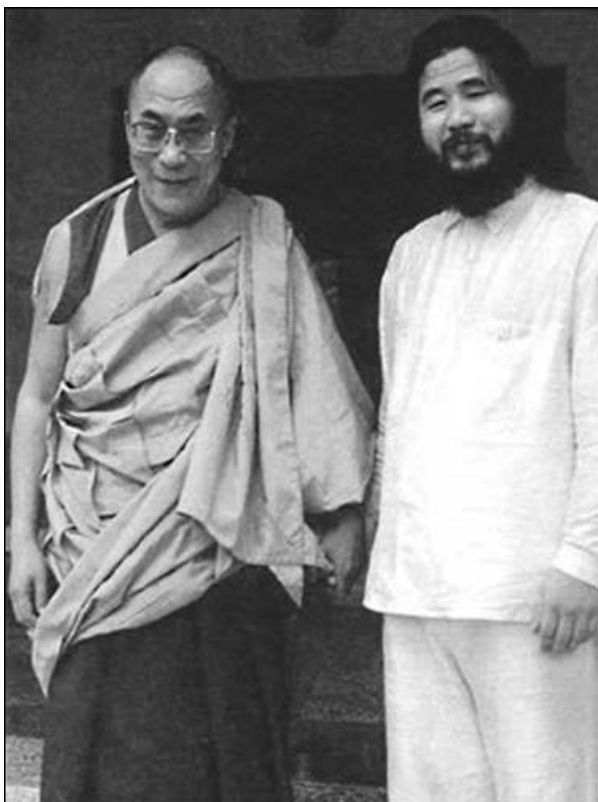
„What's SNI – Summary.“, *Seicho-No-Ie*. 2008. 8. apr. 2009. <http://www.seicho-no-ie.org/eng/whats_sni/index.html>

Príloha č. 1

Vadajrayana. 2009. 1.5. 2010. <<http://vadajrayana.com.ar/fotoshow.html>>

Príloha č. 2

Trimondi, Victor. *The Shadow of the Dalai Lama – Part II – 13*. 2003. 1. 5. 2010. <<http://www.iivs.de/~iivs01311/SDLE/Part-2-13.htm>>